

Inventarizacija ukrasnog bilja u interijerima odabranih hotelsko-ugostiteljskih objekta na području grada Omiša

---

Mimica, Eni

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Agriculture / Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:204:449628>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-10**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Agriculture University of Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

AGRONOMSKI FAKULTET

Hortikultura - ukrasno bilje

Eni Mimica

**INVENTARIZACIJA UKRASNOG BILJA U
INTERIJERIMA ODABRANIH HOTELSKO-
UGOSTITELJSKIH OBJEKATA NA
PODRUČJU GRADA OMIŠA**

DIPLOMSKI RAD

Mentor: Izv.prof. dr. sc. Vesna Židovec

Zagreb, 2016.

Ovaj diplomski rad je ocijenjen i obranjen dana _____

s ocjenom _____ pred povjerenstvom u sastavu:

1. Voditelj rada: izv.prof.dr.sc. Vesna Židovec _____

2. Član povjerenstva: izv.prof.dr.sc. Ksenija Karlović _____

3. Član povjerenstva: doc.dr.sc. Dubravka Dujmović Purgar _____

SAŽETAK

Mnogostruka je uloga primjene ukrasnog bilja u interijerima, a odabir je prilično ograničen zbog ekoloških datosti te mogućnosti održavanja i njege. Taj problem je posebno izražen kod javnih prostora kao što su hotelsko-ugostiteljski objekti gdje se biljke koriste za dekoraciju, a mogućnosti njege i održavanja su znatno otežane zbog nazočnosti korisnika samog prostora.

Cilj rada bio je istražiti koje su biljne vrste najčešće zastupljene u interijerima odabranih hotelsko-ugostiteljskih objekata različitih kategorija i s kojom funkcijom, procijeniti stanje ukrasnog bilja s obzirom na uvjete rasta te se osvrnuti na ukupan estetski dojam biljaka. Također su predložene smjernice za poboljšanje stanja gdje je potrebno.

Metoda rada se zasniva na inventarizaciji biljnog materijala u interijerima odabranih hotelsko-ugostiteljskih objekata različitih kategorija (hotel, caffe bar, konoba, restoran i brod) na području grada Omiša.

Nakon provedene inventarizacije i obrade podataka utvrđeno je da je od biljaka najzastupljenija vrsta *Yucca elephantipes* Regel ex Trel. koja se pokazala kao dosta otporna. U novije vrijeme dolazi do smanjenja upotrebe određenih biljnih vrsta, koje su se prije koristile češće kao *Spathiphyllum wallisii* Schott i *Ficus benjamina* L. One se zamjenjuju „mediteranskim biljkama“ što pokazuje da je odabir vrsta ovisan o trendovima i da se počinje cijeniti i prepoznavati kvaliteta biljke s lokalnog područja. Uvjeti rasta za lončanice u pojedinim objektima se razlikuju, a najlošiji su u konobi. Biljke obavljaju različite prostorne funkcije i u većini objekata vodilo se računa o ukupnom estetskom dojmu.

Ključne riječi: inventarizacija, hotelsko-ugostiteljski objekti, biljne vrste, prostorne funkcije, uvjeti rasta, estetski dojam.

SUMMARY

The function of decorative plants in interiors is multiple, but their choice is very limited because of ecological conditions and the ability of maintenance and care. This problem is particularly noticed in public areas such as hotel-gastronomic objects where the plants are used for decoration, and ability of care and maintenance are significantly more difficult because of the users presence.

The purpose of this study, conducted in Omiš area, was to explore which plant species are the most common and what is their function, to evaluate the state of decorative plants concerning their growth conditions in the interiors of the chosen hotel-gastronomic objects of different categories and to view estetic impression in overall. It is also necessary to suggest the guidelines for improving the condition.

Method of work is based on inventoring the plants in the interiors of the chosen hotel-gastronomic objects of different categories (hotel, cafee, restaurant, tavern and ship) in the city of Omiš.

After inventoring and processing the data it was revealed that the most common type of plant is *Yucca elephantipes* Regel ex Trel. which proved to be quite resistant species. In recent times there is a decrease use of certain plant species, which were previously used more often as *Spathiphyllum wallisii* Schott and *Ficus benjamina* L. and they are replaced by „modern" ones i.e. plants that are native in the area i.e. Mediterranean, indicating that the choice of species depends on trends and them beginning to value and recognize the quality of plants that are from native area. Growth conditions of pot plants in the individual objects are different, and the worst are in tavern. Plants perform various spatial functions and in most objects their complete estetic impression was taken care off.

Key words: inventarisation, hotel - gastronomic objects, spatial function, growth conditions, estetical sensation.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PREDMET I CILJ ISTRAŽIVANJA	2
3. PREGLED LITERATURE	3
3.1. Povijest primjene ukrasnog bilja u interijerima.....	3
3.2. Razlozi primjene ukrasnog bilja u interijerima	5
3.3. Uobičajene vrste ukrasnog bilja pogodne za primjenu u interijerima i njihovo porijeklo	7
4. ODLUČUJUĆI ČIMBENICI ZA RAST I RAZVOJ BILJA U INTERIJERIMA	8
4.1. Svjetlost	8
4.2. Temperatura.....	10
4.3. Zrak i relativna vlaga zraka	11
4.4. Voda.....	13
4.5. Tlo.....	13
4.6. Prihrana.....	14
4.7. Njega.....	15
4.8. Posude.....	15
5. FUNKCIJE BILJA U INTERIJERIMA.....	16
6. MATERIJALI I METODE	18
6.1. Kratki opis objekata.....	18
6.1.1. Caffè bar „3M“	18
6.1.2. Caffè bar „ĐAMIJA“	19
6.1.3. Caffè bar „BMB“	19
6.1.4. Restoran „BABILO“	20
6.1.5. Restoran „PLAŽA“	21
6.1.6. Konoba „JOSKAN“	21
6.1.7. Konoba „KREMENKO“	22
6.1.8. Hotel „DIADEM“	23
6.1.9. Brod „SEAGULL“	23
6.2. Metode	24
7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	25
7.1. Caffè bar „3M“	25

7.2. Caffè bar „DAMIJA“	27
7.3. Caffè bar „BMB“	31
7.4. Restoran „BABILO“	34
7.5. Restoran „PLAŽA“	36
7.6. Konoba „JOSKAN“	39
7.7. Konoba „KREMENKO“	42
7.8. Hotel „DIADEM“	46
7.9. Brod „SEAGULL“	50
8. RASPRAVA.....	53
9. ZAKLJUČAK	57
10. LITERATURA.....	58
11. ŽIVOTOPIS AUTORA	60

1. UVOD

U današnje vrijeme ljudi većinu svog vremena provode u zatvorenim prostorima i na taj način postaju izolirani od svog prirodnog okruženja. Što se više moderni život udaljava od prirode to više postajemo svjesni njezinog značenja, pa se i veća pažnja posvećuje primjeni biljaka u interijerima. Ukrasne biljne vrste su se u interijerima koristile odavno, a naročito popularne postaju u drugoj polovici 20. stoljeća. Uloga bilja u interijerima je mnogostruka, a općenito se smatra da je osnovni razlog korištenja njegova estetska funkcija.

Osjetilna funkcija bilja u interijeru predstavlja pozitivan utjecaj na raspoloženje, opuštanje, vizualno obogaćivanje te stvaranje mirisa. Biljke djeluju na osjetila uzrokujući podražaje koji pozitivno djeluju na ljudsku psihu. Unose život u prostorije u kojima se nalaze i čine nas bližima prirodi. Važan su element u stvaranju ugodnog i mirnog okruženja gdje ljudi rade ili se odmaraju. Između ostalih prednosti, biljke pročišćavaju zrak. U procesu fotosinteze biljke asimiliraju ugljični dioksid i stvaraju kisik. Poznato je također da sobne bilje, različito od vrste do vrste, snižava koncentraciju štetnih plinova kao što su amonijak, benzen, formaldehid i mnogi drugi. Sobne biljke popravljaju miris zraka u zatvorenim prostorima bez obzira na to radi li se o mirisnim vrstama ili onima bez mirisa.

Od arhitektonskih i tehničkih funkcija izdvajaju se razdjeljivanje prostora, stvaranje privatnosti, usmjeravanje kretanja i smanjivanje odbljeska.

Velika većina biljnih vrsta pogodnih za uređenje interijera porijeklom je iz tropskih i subtropskih krajeva. Međutim, zbog velikog broja biljnih vrsta koje se danas nude na tržištu, postalo je puno teže odabrati biljku za uzgoj. Izbor bilja uvijek mora ovisiti o uvjetima koje im se može pružiti. Najbitnije je voditi se okolišnim (ekološkim) parametrima (svjetlost, temperatura, relativna vlažnost zraka).

Potrebno je odabrati posudu koja će širinom i dubinom odgovarati korijenu biljaka, a da posuda ostane i dekorativni element. Važna je usklađenost veličine, načina rasta biljke, boje, veličine, oblika i teksture listova, ali i cvjetova sa prostorom koji se uređuje.

2. PREDMET I CILJ ISTRAŽIVANJA

Predmet i cilj ovog diplomskog rada bili su:

- Inventarizirati i identificirati biljne vrste koje se koriste u uređenju odabranih hotelsko-turističkih objekata u Omišu, vodeći računa da su objekti različite kategorije i namjene,
- Istražiti koje su biljne vrste najčešće zastupljene i s kojom funkcijom,
- Procijeniti kvalitetu odabranih biljnih vrsta i stanje ukrasnog bilja s obzirom na uvjete u kojima rastu u interijerima odabranih hotelsko ugostiteljskih objekata različitih kategorija,
- Procijeniti kvalitetu održavanja bilja u interijerima,
- Ustanoviti koje se mjere održavanja i njege primjenjuju i koliko često,
- Na temelju dobivenih rezultata predložiti smjernice za poboljšanje njihovog stanja, eventualnu zamjenu ili nadopunu novim biljnim materijalom,
- Utvrditi osnovne ekološke parametre uzgoja bilja u interijeru,
- Procijeniti koju funkciju obavljaju biljke u prostoru.

3. PREGLED LITERATURE

3.1. Povijest primjene ukrasnog bilja u interijerima

Primjena biljaka kao lončanica uzgajanih u zatvorenim prostorima postojala je još od davnina, ali njihova intenzivna upotreba je tek od nedavna. Prve dokaze o korištenju lončanica u uređenju interijera teško je pronaći, ali zna se da se koriste u kućama u Kini prije više od 3000. godina (Longman, 1989). Crteži iz stare Kine pokazuju ukrasno bilje u posudama (ljljani). Ruševine Pompeja ukazuju na uzgoj lončanica u kućama (Appell, 2000). Vrste biljaka je teško odrediti ali vjerojatno su to bili lovor, mirta, citrusi, zimzeleno grmlje. U staroj Grčkoj žene su uzgajale u posudama salatu, komorač, pšenicu i ječam za festival posvećen bogu Adonisu (Ružman, 2014).

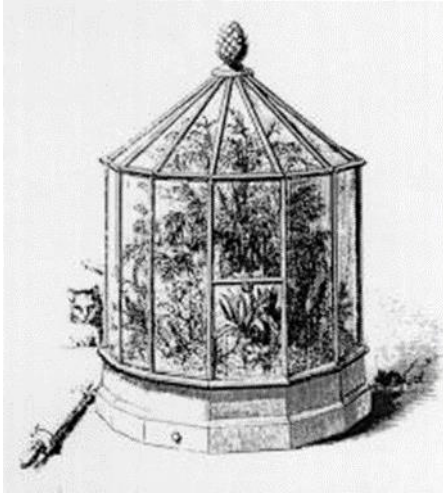
Prema Manakeru (1996.), smatra se da je pravi početak uzgoja lončanica započeo u Grčkoj, a iz Grčke se proširili i u druge dijelove Mediterana. Rimljani su preuzeli običaje od Grka i uzgajali ukrasno bilje u kamenim posudama i to zbog nedostatka vrtnog prostora. Biljke su smještali unutar atrija i peristila.

Novost kod Rimljana je bilo uzgajanje biljaka u posudama na prozorskim daskama. Vrtlarstvo u Rimu doseglo je svoj vrhunac u 1.st.pr.Kr.. Građeni su prostori za biljke od tinjca ili talka koji su bili preteča staklenicima. Prostori su bili grijani i korišteni za rast biljaka kao što su ruže, ljljani i vinova loza (Jednaković, 2005).

Prema Manakeru (1996.) s padom Rima u 5. stoljeću dolazi do stagnacije u uređivanju interijera, a tu su ulogu preuzeli samostani. Ondje su uzgajali ljekovito i aromatično bilje u posudama. U razdoblju srednjeg vijeka dolazi do zastoja u razvoju ukrasnog vrtlarstva. Vrtovi su u to vrijeme bili su uglavnom funkcionalni, uzgajalo se ljekovito i začinsko bilje. U to doba mnoge su ukrasne vrste donesene u Europu tijekom Križarskih ratova (1100. – 1300.).

Renesansa (15. i 16. st.) je razdoblje koje je obilježilo preporod u uzgoju lončanica. Prvi staklenik konstruiran je za potrebe dvorca Versailles 1683. godine, a u njemu su se uzgajali agrumi. Takav tip zaštićenih prostora, tzv. oranžerije bio je zastupljen kod višeg staleža (Slika 1. i 2.). Razdoblje renesanse rezultiralo je velikim zemljopisnim otkrićima: Amerike 1492. godine. Posljedica toga je bila introdukcija novih vrsta u Europu, pretežno vrsta iz rodova *Citrus*, *Asparagus*, *Coleus*, *Crassula*, *Hedera*, *Narcissus* te *Saxifraga* (<http://domivrt.vecernji.hr>). Radi njihova uzgoja osniva se prvi botanički vrt u Padovi 1545.

godine sa ciljem upoznavanja studenata s ljekovitim biljem, a 1599. u Nizozemskom Leidenu sagrađen je prvi staklenik sa sustavom grijanja.

Slika 1. – Primjer oranžerije iz 17.st.

Slika 2. – Oranžerija u kući pripadnika višeg staleža

Izvor: <https://gypsyscarlett.wordpress.com>

Izvor: <http://www.conservatec.com/>

Na našem je području, u Dalmaciji, Garanjinov park najvrijednije krajobrazno ostvarenje u 19. stoljeću. Odmah nakon nastanka početkom devetnaestog stoljeća, već 1802. godine u njemu se obavljaju pokusi s biljem. Zato ga s pravom možemo smatrati prvim botaničkim vrtom u Hrvatskoj, a nalazi se u Trogiru. (Gregurević, 2005).

Tijekom 18. stoljeća. postoji veliki interes za uzgoj egzotičnog bilja koje je bilo doneseno sa novootkrivenih područja. Napredak u izradi stakla, omogućio je stvaranje ravnih i relativno čistih površina koje su propuštale više svjetla, te omogućio izradu prvih staklenika. Tijekom dvadesetog stoljeća bogataši i plemstvo su unosili u kuću najegzotičnije i najrjeđe biljke kako bi impresionirali goste, dok je srednja klasa imala po koji primjer begonije ili sansevierije (Longman, 1989).

U Viktorijanskom razdoblju veća pažnja se posvećivala posudama, i tad vrtlarstvo postaje najvažnija sporedna stvar na svijetu. Tada se javljaju i prvi kultivari nekih vrsta iz rodova *Verbena*, *Camellia*, *Begonia*, *Yuca*, *Petunia* i nekih drugih. Velika pažnja pridaje se i vrtnom namještaju te su popularne viseće košare za bršljane i paprati (Longman, 1989).

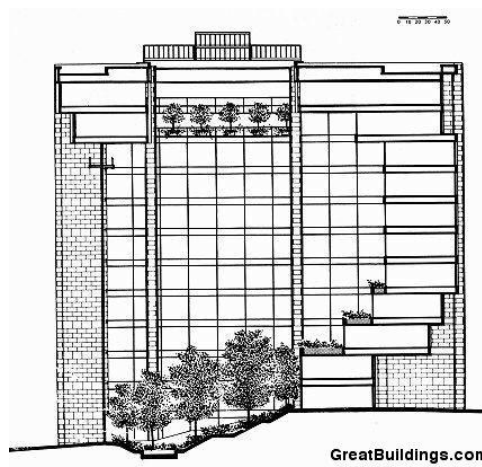
Prvi moderni interijer za čije su se uređenje koristile biljke u velikom broju napravljen je 1967. godine u Fordovoj zgradi u New Yorku. Zgrada se sastojala od 12 katova, gdje su biljke zasađene na dnu u vertikalnom konzervatoriju koji se podiže sve do vrha zgrade, a cijeli taj prostor je u staklu da biljke imaju više svjetlosti (Slike 3. i 4.)¹

Ekspanzija uporabe ukrasnog bilja u interijerima započinje 70 - tih godina 20. stoljeća kao sastavni dio pokreta „Povratak zemlji, povratak prirodi, povratak osjećajima“. Danas su lončanice sastavni dio suvremenog dizajna domova, ureda, zgrada (Židovec, 2014).

Slika 3. Fordova zgrada

Izvor: <http://www.greatbuildings.com>

Slika 4. – Unutrašnjost fordove zgrade

Izvor: <http://www.greatbuildings.com>

3.2. Razlozi primjene ukrasnog bilja u interijerima

Općenito se smatra da je osnovni razlog korištenja bilja u interijerima njegova estetska funkcija. Bilje daje interijeru osobnost, čini ga toplijim, daje mu boju i živost. Naročito je kod uređivanja hotelsko-ugostiteljskih objekata od posebnog interesa stvaranje lijepog i ugodnog interijera (Židovec i sur., 2010). Uloga bilja u interijerima je mnogo više od same estetike. Brojne su studije potvrdile pozitivan učinak prirodnog okoliša na čovjeka. Različite razine kontakta čovjeka s prirodom, samo od pogleda kroz prozor u zelenilo, preko lisnih i cvatućih lončanica u interijeru, do bavljenja vrtlarstvom kao hobiem, ukazuju da postoji uska veza i

¹ (http://www.greatbuildings.com/buildings/Ford_Foundation_Building.html)

psihološka potreba čovjeka za prirodnim okolišem (Catanzaro i Ekanem, 2004., Židovec i sur., 2010).

Svijest o važnosti upotrebe bilja u interijerima sve više raste. Međutim, to nije svijest samo o važnosti estetike u prostoru, nego o zdravstvenom i o psihološkom učinku bilja u interijeru. Provedena istraživanja potvrđuju da sobno bilje na različite načine dobro djeluje na ljude i pročišćavanje zraka u zgradama. I istraživanja koja su proveli Torpy i sur. (2014) te Mendes i Teixeira (2014) pokazuju da sobno bilje može poboljšati kvalitetu zraka, pomaže kod sindroma bolesnih zgrada, poboljšava produktivnost i učinkovitost, pomaže u smanjenju stresa te u smanjenju buke.

Akumulacijom štetnih plinova u zatvorenom prostoru dolazi do zdravstvenih smetnji koje mogu naštetiti zdravlju čovjeka. Malaksalost, glavobolja, depresija, gubitak koncentracije, problemi s dišnim putevima rezultat su loše kvalitete zraka. Psihofizičko stanje u ovakvom okruženju čovjeka dovodi u opasnost od raznih bolesti. Danas upotrebljavamo termin "sindrom bolesnih zgrada" kojem se pripisuju navedeni simptomi (Manaker, 1996).

Biljke poboljšavaju kvalitetu zraka u zatvorenim prostorima proizvodeći kisik u procesu fotosinteze. Imaju sposobnost da apsorbiraju štetne tvari iz zraka i na taj način pomažu u sprječavanju ili ublažavanju sindroma „bolesnih zgrada“. Biljke reduciraju i buku koja može smanjiti produktivnost i kvalitetu boravka u unutrašnjim prostorima (Jednaković, 2005).

Potrebno je stvoriti skladan, ugodan i lijepo uređen prostor u kojem boravimo, te nam biljke mogu to i omogućiti. One pridonose sadržajnosti našeg života. Gradski ljudi žive u svijetu velike žurbe, plastike, kontejnera za otpatke, gotove i nezdrave hrane. Biljke imaju neku postojanost: žive i rastu u svoje vrijeme i ne možemo ih požurivati, možemo samo podmiriti njihove osnovne potrebe. One su vrsta živog pokućstva, ukras koji sobu čini udobnijom, prisnijom, manje ukočenom. Tu je i osjećaj uspjeha kad se pojave novi listovi. Ona je mnogim ljudima dragocjeni imetak - često povezan s ugodnim asocijacijama na prijatelje, neko mjesto ili na dobivenu ili uspješno uzgojenu reznicu (Longman, 1989).

Biljni materijal poznat korisnicima i povezan s kulturom regije izaziva osjećaj smirenosti i pripadnosti. Kombinacije boja, kontrast teksturama i habitusima treba biti prisutan u prostoru. Prolaznost u prirodi može potaknuti spoznaju naše prolaznosti. Prolaznost vrta sugerira kako su i problemi prolazna stvar u životu te sastavni dio života. Cvjetovi, plodovi kao i novi rast u proljeće također potiču veselo raspoloženje (Poje, 2014).

3.3. Uobičajene vrste ukrasnog bilja pogodni za primjenu u interijerima i njihovo porijeklo

Većina biljnih rodova i vrsta koja se primjenjuje u interijerima potječe iz tropskog i suptropskog područja, dok je manji broj iz umjerenog klimatskog pojasa. Idealni uvjeti za rast tih vrsta isti su kao na njihovom prirodnom staništu, što je u interijerima vrlo teško postići. Vrste koje potječu iz tropskog klimatskog područja općenito podnose niski intenzitet svjetla, osjetljive su na niske temperature i neutralne su s obzirom na duljinu dana. Većinom se na prirodnom staništu razvijaju u sjeni divovskog šumskog drveća ili rastu kao penjačice. U suptropskom području i temperatura i relativna vlaga zraka mogu se sezonski mijenjati, tako da vrste porijeklom iz tog područja mogu podnijeti u određenoj mjeri visoke temperature, suše ili niskih temperatura te pokazivati dormantnost tijekom zime. Pojedine biljne vrste koje se koriste za ozelenjivanje interijera potječu iz područja ekstremne klime kao što su pustinjska tako da imaju brojne prilagodbe na stres izazvan sušom i visokim temperaturama (Chen i sur., 2005).

Većina ukrasnih biljnih vrsta koje se koriste u uređenju interijera sakupljene su tijekom ekspedicija iz tropskih i suptropskih područja, neke su nastali kao mutanti, a oplemenjivanjem ukrasnog bilja stvoren je velik broj kultivara (Manaker, 1996)

Prema Židovec i sur. (2010) razlikujemo lisnate lončanice te cvatuće lončanice. One se međusobno razlikuju visinom rasta, bojom i oblikom listova i cvjetova. Većina biljnih vrsta koja se koristi u uređenju interijera pripadaju u porodicama *Agavace*, *Araceae*, *Araliaceae*, *Cactaceae*, *Liliace*, *Moraceae*, *Palmae*, *Polypodiaceae*, *Arecaceae*.

Sobne biljke se dijele prema porijeklu (Glumpak, 2009):

- Tropska Amerika: *Aphelandra*, *Begonia*, *Calathea*, *Chamaedorea*, *Diffenbachia*, *Philodendron*, *Pilea*, *Spathiphyllum*, *Syngonium*, *Tradescantia*, *Zebrina*,
- Tropska i suptropska Azija: *Aglaoenema*, *Aspidistra*, *Aucuba*, *Coleus*, *Croton*, *Epipremnum*, *Fatsia*, *Ficus*, *Hoya*, *Ligustrum*, *Phoenix*, *Pittosporum*,
- Tropska Afrika: *Aloe*, *Asparagus*, *Chlorophytum*, *Crassula*, *Kalanchoe*, *Dracena*, *Euphorbia*, *Ficus*, *Kalanchoe*, *Saintpaulia*,
- Australia i Oceanija: *Araucaria*, *Cordyline*, *Dizygotheca*, *Howiea*,
- Europa: *Hedera helix*, *Chamaeopsis*.

4. ODLUČUJUĆI ČIMBENICI ZA RAST I RAZVOJ BILJA U INTERIJERIMA

4.1. Svjetlost

Svjetlo je jedan od odlučujućih faktora koji utječe na rast i razvoj biljaka. Potrebno je za proces fotosinteze i sintezu klorofila, zelenog pigmenta u kloroplastima, koji apsorbira svjetlo potrebno za fotosintezu. Kod nedostatka svjetlosti ne odvija se sinteza klorofila i listovi ostaju bijeli. Dokazano je da se puči biljaka otvaraju samo uz prisutnost svjetlosti, dok se u mraku zatvaraju (iznimka su CAM biljke) (Herbert-Bion, i Gueguen, 2007).

Biljke reagiraju na tri aspekta svjetlosti: intenzitet, trajanje i boju svjetla. Izvor svjetla u interijerima može biti sunce kao prirodan ili lampe kao umjetan izvor svjetla. Oblačno vrijeme, smog, magla, vlaga u zraku, pozicija stakla, prozorski zakloni te boja i čistoća staklene površine također utječu na intenzitet svjetla i uvelike ga mogu smanjiti (Jednaković, 2005). Svjetlost također utječe na zatvaranje i otvaranje puči, sintezu antocijana, prijenos tvari unutar biljke, apsorpciju minerala te uzrokuje povišenje temperature (Manaker, 1996).

Fotoperiodizam je reakcija biljaka na duljinu trajanja dnevnog osvjetljenja. Razlikuju se biljke kratkog dana (npr. *Euphorbia pulcherrima*, *Kalanchoe blossfeldiana*, *Gardenia jasminoides*) te biljke dugog dana (npr. *Petunia* spp. i *Begonia* spp.) i neutralne biljke na koje ne utječe duljina dana (npr. *Fuchsia* spp. i *Begonia semperflorens*) (Manaker, 1996).

Duljina dana i jakost svjetla imaju glavnu ulogu u indukciji cvjetanja. Kod razmještaja bilja u interijerima bitno je znati da cvatuće biljke i biljke prošaranih listova zahtijevaju više intezitete svjetlosti od biljaka sa zelenim listovima. Što je list svjetliji i tanji, osjetljiviji je na oštećenja izazvana previsokim intezitetom svjetlosti (Herbert-Bion i Gueguen, 2007).

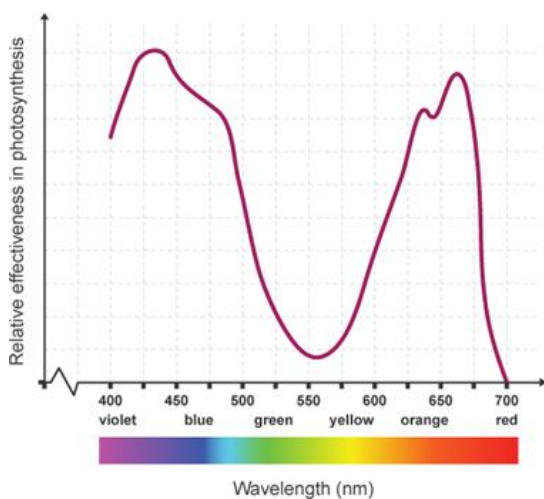
Intezitet Sunčeve svjetlosti mjeri se jedinicom koja se naziva luks (lx). Uređaj za mjerenje intenziteta svjetlosti je luksmetar. U interijerima sunčeva svjetlost ne pada direktno na biljku, već slabi prolaskom kroz prozorsko staklo. Količina prirodne svjetlosti u prostoriji ovisi o broju, veličini i položaju prozora. Što je udaljenost od prozora veća, količina svjetlosti opada. Uobičajene sobne ukrasne biljke, ovisno o vrsti, imaju potrebu za intenzitetom svjetla od najmanje 500 - 3000 luksa. Svjetlosni uvjeti povezani su i s temperaturom. Što je temperatura u sobi viša, to je biljci potrebno više svjetlosti. Iz toga slijedi da su uvjeti za biljku

u interijerima zimi iznimno teški jer je izložena slabom svjetlu u zagrijanoj prostoriji (Wolff, 2008.).

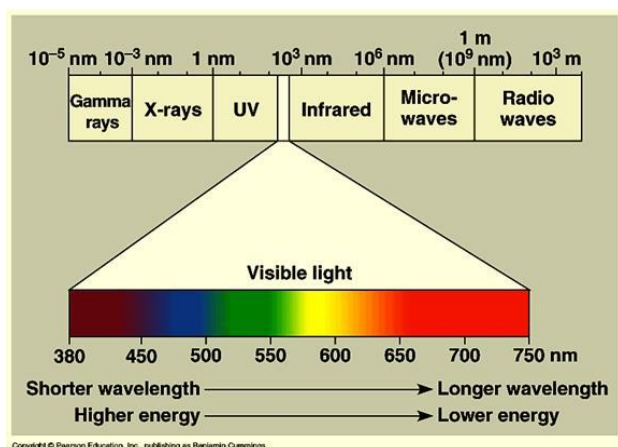
Svjetlost čine jako kratki elektromagnetski valovi (od 390-750 nm) (ili čestice energije lišene mase koje zovemo fotoni). Prosječno se 45% sunčeve energije koja se dozrači na površinu Zemlje nalazi u području valnih duljina 380 - 710 nm koje biljke koriste za fotosintezu (fotosintetski aktivno zračenje) (Larcher, 2003) (Slika 6.). Boje spektra Sunčeve svjetlosti nemaju isto značenje. Za fotosintezu im je prije svega neophodna plava i crvena svjetlost (Wolff, 2008). Cvatuće lončanice trebaju velike količine narančaste i crvene svjetlosti za cvatnju, a plava svjetlost povećava bujnost i omogućava kompaktan rast lisnih lončanica (Fozai, 2004), (Slika 5.).

Višak svjetlosti na sobnim biljkama nije tako česta pojava, obično je u pitanju povećana temperatura uslijed jakog sunčevog zračenja što biljkama zadaje probleme. Ako je tlo vlažno javljaju se sljedeći simptomi: listovi na biljci preko dana opušteno vise, listovi požute - isprva po rubovima, a potom cijeli te se mogu sasušiti. Simptomi nedostatka svjetlosti su: sporiji rast, lisni i cvjetni izbojci postaju dugi i tanki, mladi listovi ostaju relativno mali, listovi u donjem djelu požute, biljke sa šaroliko obojanim listovima postaju zelene (Wolff, 2008).

Slika 5. - Djelotvoran spektar za fotosintezu

Izvor: <http://www.bbc.co.uk/education/guides/z23ggk7/revision/2>

Slika 6. – Fotosintetski aktivno zračenje

Izvor: http://preuniversity.grkraj.org/html/7_PHOTOSYNTHESIS.html

4.2. Temperatura

Biljke uzgajane u kući imaju posebne uvjete. Na planu temperature ne postoje razlike prema godišnjim dobima, jer se temperatura više ili manje održava istom čitave godine. Mijenja se svjetlost, a to je zapravo problem (Larousse, 2001). Rast biljaka i održavanje također uvelike ovisi i o temperaturi. Temperatura, uz svjetlost ima presudan utjecaj na fiziološke procese u biljkama, fotosintezu, respiraciju, transpiraciju, sintezu proteina, fazu dormancije itd. (Manaker, 1996).

Veliki dio kućnih biljaka potječe iz tropskih i subtropskih klimatskih područja, što znači da im odgovara temperatura od 18 - 22°C. Tijekom dana je to i nekoliko stupnjeva više, a noću nekoliko stupnjeva manje. Vrlo je važno da odstupanja ne budu veća od 4 – 5 °C (Géza, 2004). Temperatura utječe na svaki unutarnji proces u biljkama i mora se pažljivo kontrolirati kako bi se povećala trajnost visokokvalitetnih biljaka za uređenje interijera (Manaker, 1996).

Što je biljci toplije, više joj treba vlažni zrak, a zatim i da bolje podnese visoke temperature. Većina suvremenih objekata zagrijava se u zimskim mjesecima danju, dok noću temperatura osjetno padne. Kako bi izbjegli oštećenja zbog oscilacija u temperaturi grijanje treba regulirati tako da razlika između dnevne i noćne temperature ne bude viša od 5°C (Manaker, 1996). Naša jesen i zima su karakteristični po dosta jakom skraćivanju dana, tako da kod biljaka mogu prouzročiti metaboličke poremećaje, jer su ove navikle da se čitave

godine u tropskim krajevima izmjenjuje 12 sati dan i 12 sati noći. U tim kritičnim razdobljima bi se temperatura morala sniziti da se biljka ne potiče na rast (Herbert-Bion, i Gueguen, 2007). Prilikom smještaja bilja u interijerima treba voditi računa da se biljke ne smještaju u neposrednoj blizini uređaja za grijanje, klima uređaja, ventilacijskih uređaja ili prozora jer previše izravnog sunca, toplina iz radijatora te propuh kroz prozore može oslabiti ili čak uništiti biljku, dok zimi zbog slabe izolacije stakla hladan zrak izvana može uzrokovati smrzavanje biljke (Wolff, 2008).

Temperature ispod 4 - 5°C štete tropskim i suptropskim biljkama dok neke vrlo osjetljive vrste stradaju na temperaturi nižoj od 10 - 13°C. Simptomi oštećenja su opadanje listova, nekrotična područja na listovima, gubitak vode, venuće, savijanje i kovrčanje listova, klonuće cvjetova, zaostajanje u rastu, te uginuće biljke. Simptomi se na listovima pojavljuju najprije na starijim listovima (Appell, 2000). Također, za biljku su štetne i visoke temperature koje povećavaju transpiraciju što rezultira uništenjem tkiva te uvenuće. Povećat će se i respiracija što dovodi do razgradnje rezervnih tvari te će se nekontrolirano ubrzati rast biljke. Visoke temperature i nedostatak svjetlosti povećavaju intenzitet disanja pa biljka živi od zaliha. Mladi listovi i cvjetovi nemaju intenzivnu boju i ostaju manji (Wolff, 2008).

Rodovi biljaka koje dobro podnose niske temperature: *Araucaria*, *Aroisia*, *Beucarnea*, *Chlorophytum*, *Crassula*, *Hedera*, *Yucca*.

Rodovi biljaka koje dobro podnose visoke temperature su: *Aglaonema*, *Aspidistra*, *Brassaia*, *Chlorophytum*, *Draceaena*, *Hedera*, *Palmae*, različiti sukulenti i drugi (Glumpak, 2009).

4.3. Zrak i relativna vlaga zraka

Preko zraka biljka dobiva tvari koje su za nju od životne važnosti: ugljični dioksid i kisik, što si ona osigurava iz zraka u prostoru u kojem se nalazi. Zrak je opskrbljuje i vodom u veoma malim količinama koja je u stanu prisutna u obliku vlage, a ona je neophodna za zdrav život biljka (Géza, 2004). Najvažnija plinovi u zraku su dušik (78% volumena), kisik (21%) i ugljični dioksid (0.03%). Za rast biljaka je prije svega značajan ugljični dioksid (CO₂). Biljka ga uzima preko sitnih otvora (puči) s donje strane lista, te od tuda dolazi do kloroplasta, gdje se odigrava fotosinteza (Wolff, 2008).

U interijerima zrak može biti vrlo zagađen zbog povišene koncentracije štetnih plinova, pa se javlja tzv. „sindrom bolesnih zgrada“ koji ima negativan učinak na ljudsko zdravlje. Biljke imaju sposobnost apsorbiranja različitih polutanata u zraku osobito

formaldehida, benzena, trikloroetilena, kiselina, amonijaka i na taj način smanjuju zagađenost zraka. Veće koncentracije etilena koji se oslobađa iz sustava grijanja mogu biti problem. Uzrokuju žućenje listova, savijanje listova niz stabljiku, nepravilan rast, opadanje listova i cvjetova (Jednaković, 2005).

Istraživanja su pokazala kako neke biljke vrlo učinkovito preuzimaju formaldehide i čine ga bezopasnim. Posebno visok stupanj razgradnje prisutan je kod vrsta *Chlorophytum comosum*, *Philodendron scandens*, *Dracaena fragrans* i *Epipremnum pinatum*. Ipak, važno je redovnim provjetravanjem poboljšati kvalitetu zraka u prostorijama (Wolff, 2008).

Relativna vlaga zraka je broj koji pokazuje odnos između količine vodene pare koja stvarno postoji u zraku u nekom trenutku i maksimalne količine vodene pare koju bi taj zrak na toj temperaturi mogao primiti da bi bio zasićen. Zagrijavanjem zraka smanjuje se vlažnost, a hlađenjem se povećava. Relativna vlažnost zraka bitna je zbog utjecaja na transpiraciju. Vlažnost zraka mjeri se pomoću higrometra. Ona se može povećati posudama za isparavanje koje se stavljaju između rebara na radijatore ili pomoću električnih ovlaživača zraka. Same biljke inače povećavaju relativnu vlažnost zraka. Brzina povećanja ovisi o vrsti, njenoj veličini, sadržaju vlage u supstratu te temperaturi i relativnoj vlažnosti prostorije (Manaker, 1996).

Ljudi izraz „suhi“ zrak koriste kad je relativna vlaga ispod 40%, a „vlažni“ od 70% na više. Ugodno nam je kad je vrijednost relativne vlage zraka između 50 i 60%. Tropske su biljke zahtjevnije, sa idealnim prosjekom od 70-90%. Prihvatljiv kompromis za biljku u kući je oko 65-70% vrijednost koja odgovara stalnoj temperaturi od 20 °C (Larousse, 2001). Zimi u interijerima zrak isušuje centralno grijanje, a ljeti klima uređaji, pa se biljke moraju aklimatizirati (Ingels, 2001).

Kako biljke postupno povećavaju transpiraciju dok se temperatura diže, kućne biljke pate čim temperatura prijeđe 20°C. Ljeti nije to neki problem jer zračenjem prostorije ulazi vanjski zrak koji je obično jako vlažan. Zimi se mora povećati vlažnost na različite načine: biljku staviti u direktan kontakt s mahovinom ili kokosovim vlaknima - materijalima koji dobro zadržavaju vlagu, prskanjem lišća, staviti lonce na sloj sitnog šljunka ili kuglica ekspanzirane gline, korištenjem ovlaživača zraka (Herbert-Bion i Gueguen, 2007).

Kod presuhog zraka biljke kroz pore puči isparavaju više vodene pare, čime se remeti vodni režim biljke: listovi se uvijaju, vrhovi lista poprimaju smeđu boju i suše se, mladi listovi razvijaju se nepotpuno, cvjetni pupoljci se ne otvaraju (Wolff, 2008).

4.4. Voda

Za svaki fiziološki proces u biljci potrebna je voda. Biljke se razlikuju prema potrebama za vodom. To ovisi o vrsti, veličini te starosti biljke, vrsti supstrata kao i brzini rasta biljke, mjestu na kojem se biljke nalaze (svjetlo, sjena), temperaturi, vlažnosti zraka i strujanju zraka, vrsti i veličini posude, te godišnjem dobu (Manaker, 1996).

Biljke vodu koriste za apsorpciju i transport hranjiva, za izgradnju organizma i reguliranje temperature. Potrebu za vodom biljka uglavnom zadovoljava iz tla, preko korijena, ali su i listovi sposobni upiti određenu količinu vode (Géza, 2004).

Biljke izložene suncu u tropskim predjelima imaju debelo, žilavo i sjajno lišće (palme, fikusi, filadendron...). To su biljke koje mogu podnijeti nekoliko dana suše. Za razliku od njih, tanki, nježni i baršunasti listići označuju najčešće vrste koje rastu u sjeni visokog drveća, nemaju potrebe štititi se od izravnog sunca. Žive u dosta vlažnom ambijentu i moraju se redovitije zalijevati. Široki listovi npr. filadendrona ukazuju da biljke rastu u područjima sa čestim padalinama i velikom vlagom zraka. Znatna površina listova čini ih stvorenim za isparavanje. Znači u interijerima se moraju često prskati. Nabubrena, mesnata debla npr. juka, puna su vode i služe kao pravi spremnici. Kvaliteta vode je također bitna. Gradska voda je bogata karbonatom ili toksičnim tvarima. Najbolja je kišnica skupljena izvan grada, jer je neutralna i čista. Dovoljno je u vodu dodati proizvod za omekšavanje vode ili sok od pola limuna razmućen u 10L vode, ostaviti vodu preko noći u kanti da klor padne na dno posude i neće sadržavati aktivni klor. Prokuhavanjem vode odvojiti će se vapnenac (Herbert-Bion, i Gueguen, 2007).

Kod pretjeranog zaljevanja dolazi do truljenja korjena što onemogućava biljci primanje vode. Kod nedostatka vode korijen se skuplja, vrhovi i rubovi listova postaju smeđi, biljke slabije rastu, venu, dolazi do opadanja listova i cvjetova.

4.5. Tlo

Supstrat mora imati određena svojstva kako bi bio dobar za uzgoj biljaka. On mora imati dobar kapacitet za vlagu, mora biti propustan, porozan, blago kisele reakcije (pH 5 - 6.5), bogat mineralnim tvarima te omogućiti biljci da se učvrsti (Manaker, 1996).

Vrtno se tlo ne koristi čisto u posudama jer je prekompaktne strukture, loše propusno i sadrži korove. Najviše se koristi supstrat na bazi treseta, a predstavlja mješavinu treseta, komposta i pijeska. Sam pijesak nije dobar jer se javlja veliko istjecanje vode i zračenje. Kompost je fermentirana mješavina organskih i mineralnih ostataka, vapna i tla te sadrži hranjive tvari. Treset dobro upija vodu i daje rahlost. Svijetli treset zadržava vodu do 300 puta svog volumena, ali je dobar i prozračitelj supstrata zbog svoje nemogućnosti razgradnje. Velike kiselosti (pH 4 - 5), omogućava smanjenje bljedila listova zbog zalijevanja gradskom vodom koja je tvrda. Stvoren je od mahovine (*Sphagnum*) ili vrste trstike ili šilja, a nedostatak je u teškom ponovnom vlaženju kad je jako suh. Potpuno je neosjetljiv na bolesti. Vlaknasti treset je posebna vrsta svijetlog treseta, zdrobljena u velike grude koje dobro čuvaju vlaknastu strukturu materijala. Struktura je još prozračnija. Njegova je uloga izbjeći stvaranje kompaktnog i suhog komposta (Herbert-Bion, i Gueguen, 2007).

4.6. Prihrana

Biljkama je potrebno 16. elemenata za normalan rast i razvoj. Najvažniji elementi su: dušik, fosfor, kalcij, magnezij, ugljik, vodik, kisik, sumpor i željezo. Osim njih biljci su bitni i mikroelementi poput mangana, bakra, bora, cinka, molibdena te klora. Tijekom vegetacije sobne biljke prihranjuju se jednom u dva tjedna ovisno o potrebama: spororastuće biljke jednom mjesečno, a veće biljke snažnijeg rasta jednom tjedno. Tijekom zimskog mirovanja dovoljno je prihranjivati jednom mjesečno. Za prihranu mogu se koristiti organska i anorganska gnojiva s time da organska gnojiva sporije otpuštaju elemente. Najčešće se koriste tekuća gnojiva otopljena u vodi za zalijevanje ili sporo otpuštajuća gnojiva (Manaker, 1996).

Potreba za hranjivim elementima različita je za različite faze razvoja. Tako je za mlade biljke važna opskrba dušikom, dok je u generativnoj fazi važnija opskrba biljke fosforom i kalijem (Apell, 2000).

- Dušik ubrzava rast listova i izdanaka, a bitan je za izgradnju lisnog zelenila (klorofila),
- Fosfor utječe na rast korjena, lisnih i cvjetnih pupoljaka. Potreban je kako bi cvjetovi, plodovi i sjeme sazreli,
- Sumpor kao i dušik, potreban za sintezu aminokiselina i proizvodnju klorofila. To vrijedi i za magnezij,
- Kalcij povećava čvrstoću biljnog tkiva i daje otpornost biljkama (Wolff, 2008).

4.7. Njega

Prema Karlović i sur. (2005) njega biljaka sastoji se od:

- Uklanjanja uvelih dijelova biljke – smanjuje se mogućnost širenja različitih bolesti i poboljšava opći izgled biljke;
- Uklanjanja prašine s listova – uklanja se mekom krpom natopljenom toplom vodom ili raspršivačem;
- Zaokretanja biljaka – kada nema ravnomjerne raspodjele svjetlosti u prostoriji biljka će se nagnjati prema jačem osvjetljenju što izaziva povijenost;
- Rošenja listova – raspršivačem kako bi se povisila vlaga zraka;
- Otkidanja vrhova izbojaka – osigurava se grmolik rast biljke;
- Osiguravanja potporanja – penjačicama je potrebno osigurati armaturu po kojoj će se penjati, olakšava se rast i razvoj biljke;
- Zasjejivanja – u razdoblju intenzivnog osvjetljenja kada se biljke nalaze izložene suncu potrebno je zasjeniti da ne dođe do paleža lišća;
- Uklanjanje netipičnih izboja.

4.8. Posude

Posude moraju biti dovoljno velike da biljke mogu imati dovoljno mjesta za razvoj korijena. Posuda također mora imati izbušeno dno da bi višak vode mogao dobro otjecati. Važno je da posuda bude stabilna.

Materijali iz kojih se izrađuju posude su: glina, plastika, staklo, keramika, drvo. Biljka, supstrat i posuda čine jedinstvenu estetsku cjelinu (Glumpak, 2009).

Moguće je u istu posudu staviti nekoliko različitih biljaka, ali se mora paziti da se izaberu vrste koje imaju slične potrebe za svjetlom, temperaturom i zalijevanjem (Herbert - Bion, i Gueguen, 2007).

5. FUNKCIJE BILJA U INTERIJERIMA

Prema Manakeru (1996.) biljke u zatvorenom prostoru mogu imati različite funkcije koje se mogu svrstati u 6 skupina, a to su: arhitektonske, tehničke, estetske, osjetilne, emotivne i zdravstvene.

1. U arhitektonske funkcije ubrajamo:

- organizacija prostora,
- stvaranje privatnosti,
- zaklanjanje nepoželjnih pogleda,
- definiranje prostora,
- odvajanje prostora,
- razdjeljivanje prostora.

2. U tehničke ubrajamo:

- usmjeravanje prometa,
- smanjivanje odbljeska,
- reguliranje akustičnosti,
- zabranjivanje pristupa.

3. U estetske spadaju:

- omekšavanje arhitekture,
- postupno otkrivanje elemenata u prostoru,
- uokviravanje pogleda pozadina, skulptura i linija.

4. Osjetilne funkcije:

- pozitivan utjecaj na raspoloženje,
- opuštanje,

- vizualno obogaćivanje,
- stvaranje mirisa.

5. Emotivne funkcije:

- održavanje čovjekovog kontakta s prirodom,
- mentalno i emotivno vođenje osobe do prirodnog okruženja.

6. Zdravstvene funkcije su:

- smanjivanje količine prašine,
- ovlaživanje zraka,
- smanjivanje buke,
- pozitivan psihološki utjecaj,
- pročišćavanje zraka,
- apsorbiranje raznih polutanata.

Osim estetskog, biljke kao što smo napomenuli imaju različite funkcionalne značajke, te su važni elementi u organizaciji prostora. Pomoću njih se postiže bolja artikulacija prostora, služe za usmjerivanje kretanja i pogleda, zaklanjaju nepoželjne vizure, omekšavaju arhitektonske površine, daju teksturu nejasnim ili neodređenim površinama npr. staklu. Suvremeni dizajneri moraju postići optimalan sklad između vizualnih i prostornih funkcija.

Boja je važna kada se stvara mjesto za odmor. Cilj je stvoriti umirujuće mjesto s mirnim bojama poput zelene, plave, bijele. Ako se želi stimulirati razmišljanje, koriste se tople i vesele boje kao što je crvena, narančasta i žuta. Smještaj i izbor biljnog materijala ima veliki utjecaj na funkciju i estetiku prostora. Biljke omogućuju fizičku i psihičku aktivnost te potiču ljude da pokažu brigu i zainteresiranost za biljke (Poje, 2014).

6. MATERIJALI I METODE

U ovom terenskom istraživanju obuhvaćeno je 9 turističko – hotelijerskih objekata u Omišu. To su: caffe bar „3M“, caffe bar „Đamija“, caffe bar „BMB“, restoran „Plaža“, restoran „Babilo“, konoba „Joskan“, konoba „Kremenko“, hotel „Plaža“, brod „Seagul“.

Istraživanje je obuhvatilo identifikaciju i inventarizaciju biljnih vrsta, fotografiranje i procjenu stanja biljaka te procjenu mjera njege.

6.1. Kratki opis objekata

6.1.1. Caffe bar „3M“

Vlasnik: Luka Krainović

Počevši kao jako mali obiteljski kafić 2004. godine postupnim širenjem postaje kafić od 150 m² i 5 zaposlenika. U mogućnosti je primiti 100 – tinjak gostiju. Nalazi se na velikoj pješčanoj plaži te se odlikuje velikom terasom na samoj plaži, igralištem za djecu, razne igre za odrasle unutar kafića (biljar, pikado). Cijeli kafić je u staklenim stijenama koje se mogu pomicati. Gosti su mu pretežno školarci, obitelji sa manjom djecom, te ljeti turisti.

Slika 7- <http://holidays-croatia.eu/place/caffe-bar-3m-omis/>

Caffe bar “3M“

6.1.2. Caffe bar „ĐAMIJA“

Vlasnik: Dijana Kekez

Otvoren 2002. godine, kao jako mali kafić tj. imao je samo okrugli šank i 4 stola bez ikakvog nadgrađa, te je radio samo ljeti. Tijekom godina se širio i ubrzo postao destinacija za ispijanje kava na suncu. Nalazi se na samom početku velike pješčane plaže. Kafić je okrugao pa se zbog toga zove Đamija. Cijeli kafić je u staklenim stjenkama koje se mogu otvoriti te ima veliku terasu. Danas može primiti oko 100 – tinjak ljudi.

Slika 8 - <http://www.facebalkan.com/caffe-bar-toretta.html>

Caffe bar „Đamija“

6.1.3. Caffe bar „BMB“

Vlasnik: Kristian Banović

Caffe bar „BMB“ otvoren je 2001. godine, pod drugim imenom, ali isto kao kafić. Nalazi se uz glavnu cestuna ulazu u stari dio grada Omiša u predjelu grada koji se naziva „Priko“. Veličina prostora je 80-tak m². Ima malu terasu sa 20 sjedećih mjesta te unutar kafića 48 sjedećih mjesta. Nasuprot se nalazi veliki park za djecu te veliko parkiralište. Gosti kafića su pretežno stanovnici koji žive u zgradama kraj kafića te zaposlenici raznih obližnjih dućana.

Nalazi se u prizemlju stambene zgrade te je sa svih strana obložen staklenim pomičnim stjenkama.

Slika 9 - Caffè bar „BMB“ (Mimica, 2015.)

6.1.4. Restoran „BABILO“

Vlasnik: Renko Babilo

Restoran se nalazi u sklopu stambenog objekta. Na samom izlazu iz Omiša u predjelu „Brzeta“ otvoren je još davne 1987. godine. Nalazi se prvi red do mora te ispred ima parkiralište i veliku šljunčanu plažu. Ispočetka je to bio radnički restoran s „marendama“, a danas je ozbiljan restoran sa mogućnošću noćenja. Kapacitet sjedećih mjesta unutar restorana je 42, a na terasi 18.

Slika 10 - Restoran „Babilo“ (Mimica, 2015.)

6.1.5. Restoran „PLAŽA“

Vlasnik: Andro Tomasović

Restoran se nalazi u sklopu hotela „Plaža“ koji je izgrađen 2004 godine. Nalazi se na atraktivnoj lokaciji uz more i rijeku Cetinu, uz glavnu gradsku pješčanu plažu i u neposrednoj blizini stare gradske jezgre. Hotel Plaža nudi smještaj u udobnim i elegantno opremljenim sobama, iznimno kvalitetnu gastro ponudu u buffet restoranu s prekrasnom terasom uz more, kao i u tradicionalnoj Gusarskoj konobi s bogatom ponudom mediteranskih specijaliteta. Unutarnji dio restorana ima kapacitet od 84 ljudi te ima veliku terasu sa kapacitetom od 70 ljudi.

Slika 11 - <http://www.booking.com/hotel/hr/plaza.hr.html>

Hotel „Plaža“

6.1.6. Konoba „JOSKAN“

Vlasnik: Marija Baučić

Nalazi se u samom centru starog dijela grada, u prizemlju stare kamene privatne kuće, koji su i sami vlasnici konobe. Otvorena je 2005. godine. Zidovi su od starog kamena te se nalazi odmah ispod brda. Konoba je dosta zavučena u podnožje brda tako da je dosta vlažno i bez sunca. Sastoji se od dvije prostorije, prva je poluzatvorena te služi kao prostorija u kojoj se može pušiti na samom ulazu i druga unutarnja prostorija. Kapacitet gostiju poluzatvorene prostorije je 8, a unutarnje 30.

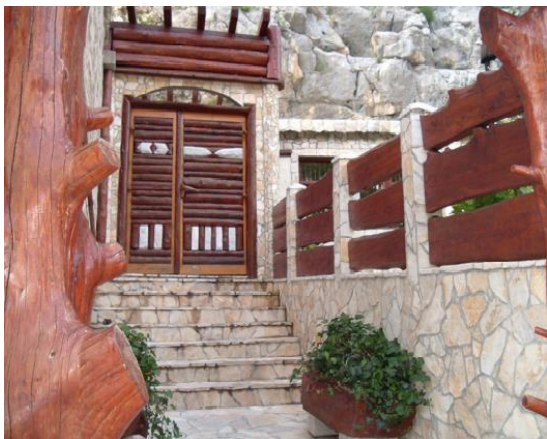

Slika 12 – Konoba „Joskan“ (Mimica, 2015.)

6.1.7. Konoba „KREMENKO“

Vlasnik: Alen Bartulin

Konoba se nalazi u Svinišćima, 6 km iznad Omiša uz kanjon rijeke Cetine. Otvorena je 1996. godine u sklopu s obiteljskom kućom vlasnika. Nalazi se u podnožju brda tako da unutarnji zid je dio tog brda. Vlasnik je u stijinama isklesao različite figure animiranog filma Kremenko, te je cijela konoba inspirirana tim filmom. U konobi se samo može naći specifična mediteranska jela kao npr. hobotnica ispod peke, soparnik, bravetina sa špice, te razna jela s morskim plodovima i riba. Kapacitet gostiju je 58, te se ispred konobe nalazi igralište za djecu i bazen.

Slika 13 – Konoba „Kremenko“ (Mimica, 2015.)

6.1.8. Hotel „DIADEM“

Vlasnik : Jozo Milavić

Vlasnik hotela je i vlasnik trgovačkih lanaca „Studenac“, te je hotel 2008. godine nadograđen na jedan od trgovačkih centara „Studenac“ u Omišu. Nalazi se na samom ulazu u Omiš na glavnoj magistrali. Hotel ima 4 zvijezdice (H4*).

Slika 14 – Hotel „Diadem“ (Mimica, 2015.)

6.1.9. Brod „SEAGULL“

Vlasnik: Tomislav Grubiša

Brod je izgrađen 2014. godine, po nacrtu i maketi samog vlasnika. Brod je registriran u Omišu. Zimi je vezan na rivi, a tokom sezone puni se gostima u Omišu te s istima ide na sedmodnevni kruzing po Jadranu i vraća ih u Omiš. Kapacitet gostiju je 36, te na brodu imaju puni pansion. Ima 16 kabina za goste i 6 kabina za posadu, te salon u kojem gosti objeduju i borave.

Slika 14 – Brod „Seagull“ (Mimica, 2015.)

6.2. Metode

Terensko istraživanje provedeno je u razdoblju od ožujka do svibnja 2015. godine. Obilaskom odabranih hotelsko - ugostiteljskih objekata na području grada Omiša izvršena je inventarizacija bilja koja je obuhvaćala:

- Određivanje biljnih vrsta, procjenu stanja bilja i uvjeta u kojima rastu,
- Određivanje prostornih funkcija biljaka,
- Određivanje cjelokupnog estetskog dojma koji se odnosi na više parametara: opći izgled biljke, način grupiranja bilja, odnos veličine biljke i volumena posude, dizajn posude.

Sve inventarizirane biljne vrste su fotodokumentirane. Biljne vrste su determinirane prema Herbert-Bion, i Gueguen, (2007.), Wolff (2008.) te je utvrđeno porijeklo, taksonomska pripadnost i morfološki opis za svaku biljnu vrstu te je ustanovljeno na koji način uvjeti u kojima se biljke nalaze utječe na njihov izgled.

Rezultati istraživanja navedeni su u tablicama koje su izrađene za svaki ugostiteljski objekt posebno. Tablica se sastoji od sedam kategorija. Prve tri obuhvaćaju inventarizirane biljne vrste te porodicu i porjeklo za svaku vrstu. Četvrta kategorija, ovisno o vrsti bilja i načinu sadnje, obuhvaća brojčano stanje biljaka ako su sadjene pojedinačno ili grupaciju ako su posađene u skupinama. Kategorija procjene stanja odnosi se na zdravstveno stanje biljke, a kategorija prostorne funkcije na ulogu koje biljke imaju u prostoru (da li služe samo kao ukras ili obavljaju nekakvu funkciju koja se postiže smislenim postavljanjem posuda sa biljkama u prostoru). Sedma kategorija, estetski dojam, obuhvaća zajedno izgled biljke, načine grupiranja biljaka, dizajn posude i odnos između veličine biljke i volumena posude.

Kategorija procjene stanja bilja i estetski dojam vrednovane su s ocjenama od 1 do 5

(1 - vrlo loše, 2 - loše, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično).

Nakon tablica nalazi se kratko objašnjenje za svaku biljku uz koju je priložena i slika svake te biljke zatečene u obilasku hotelsko - ugostiteljskih objekata.

7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

7.1. Caffe bar „3M“

Tablica 1. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica u Caffe baru „3M“

Porodica	biljne vrste	Porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Liliaceae</i>	<i>Chlorophytum comosum</i> (Thunb.) Bak.	Južna Afrika	2	5	Stvaranje privatnosti	4
<i>Nephrolepidaceae</i>	<i>Nephrolepis exaltata</i> Schott.	Tropsko i suptropsko	2	5	Stvaranje privatnosti	5
<i>Aspleniaceae</i>	<i>Asplenium nidus avis</i> L.	Afrika	2	5	Stvaranje privatnosti	5
<i>Agavaceae</i>	<i>Agave americana</i> L.	Južna Afrika, Meksiko	1	5	razdjeljivanje prostora.	5

Na ulazu u kafić (slika 15.) evidentirane su biljne vrste: *Chlorophytum comosum*, *Nephrolepis exaltata*, *Asplenium nidus avis*.

Količina svjetla je dostatna za život biljaka jer je cijeli taj dio s pomičnim staklenim stjenkama. Dim cigareta ne predstavlja veći problem zbog efikasnog sustava ventilacije i pomičnih staklenih stjenki koje većinu dana otvorene. Na biljkama se ne vidi žućenje listova, zdrave su, te su uvjeti za rast zadovoljavajući što je vidljivo u tablici 1. gdje je procjena stanja ocjenjena ocjenom odličan. Kod biljne vrste *Chlorophytum comosum* bi trebalo rasaditi manje izboje jer ih je previše zbog toga je estetska ocjena niža nego kod drugih biljnih vrsta (tablica 1.).

Slika 15. – Ulaz u kafić (Mimica, 2015.)

Slika 16. – *Agava americana* (Mimica, 2015.)

Od arhitektonskih funkcija zastupljena je funkcija stvaranja privatnosti (slika 15.), te razdjeljivanje prostora (slika 16.).

Na sredini kafića nalazi se vrsta *Agave americana* koja se nalazi u dovoljno velikoj posudi, bež boje kao i pločice kafića. Biljka je zdrava i očuvana te ima arhitektonsku funkciju razdjeljivanja prostora.

Preporuka je da se u kafić stavi još posuda s biljkama bilo istih biljnih vrsta s obzirom da im odgovaraju uvjeti ili drugih biljnih vrsta kao npr. *Monstera deliciosa* Liemb., *Pellaea rotundifolia* Hook. ili od cvatućih na šank *Anthurium andreanum* Schott. Kafić je velik ima dovoljno mjesta i mislim da je nedostatak što su samo jedan mali dio ukasili biljkama.

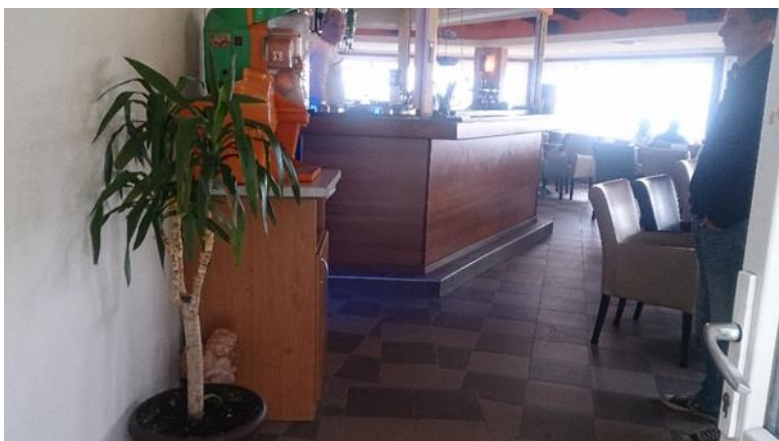
7.2. Caffe bar „ĐAMIJA“

Tablica 2. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica u Caffe baru „Đamija“

Porodica	biljne vrste	Porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Asparagacea</i>	<i>Yucca elephantipes</i> Regel ex Trel.	Srednja Amerika	1	5	usmjeravanje prometa	5
<i>Araceae</i>	<i>Monstera deliciosa</i> Liemb.	Meksiko	2	5	omekšavanje arhitekture	4
	<i>Alocasia odora</i> (Roxb.) C.L.Koch.	Tropski dio Indije	1	5	omekšavanje arhitekture	5
	<i>Epipremnum aureum</i> (Linden i André) G.S.Bunting	Australia, Južna Azija, Indija	1	3	—————	3

U caffe baru „Đamija“ evidentirane su 4 biljne vrste: *Yucca elephantipes*, *Monstera deliciosa*, *Alocasia odora*, *Epipremnum aureum*. Po tri biljne vrste spadaju u porodicu *Araceae*, dok je porodica *Asparagacea* predstavljena jednom vrstom. Stanje biljaka je jako dobro, pa je zbog toga i ocjenjeno u tablici sa odličnim ocjenama. Estetski dojam je također jako dobar i ocjenjen sa ocjenom odličan, osim kod vrste *Monstera deliciosa* koja je ocjenjena s ocjenom vrlo dobar i *Epipremnum areum* koja je ocjenjena s ocjenom vrlo dobar. Sve biljke se nalaze u istim posudama što pridonosi boljem estetskom izgledu.

Na samom ulazu u kafić nalazi se primjerak vrste *Yucca elephantipes* koja ima tehničku funkciju usmjeravanja prometa. Nalazi se u sjeni, nije na direktnom suncu što ta biljka voli, ali joj je dovoljno prozračno pa joj ne smeta (slika 17.).

Slika 17. - *Yucca elephantipes* (Mimica, 2015.)

Kafić ima dva potporna stupa po sredini prostora, na svakom od njih nalazi se po jedan primjerak vrste *Monstera deliciosa* koji imaju estetsku funkciju omekšavanja arhitekture (slika 18.). Nalazi se na sjenovitom i prozračnom mjestu, a uvjeti za održavanje su dobri. Na vrhovima lista dolazi do laganog žućenja, s obzirom da su faktori rasta zadovoljavajući, uzroci su vjerojatno tvrda, vapnenasta voda. Potrebno je zalijevati biljku destiliranom vodom kako bi se spriječilo daljnje nakupljanje kamenca u tlu. Zbog toga je estetski dojam u tablici ocjenjen s ocjenom vrlo dobar (tablica 2.).

Slika 18. - *Monstera deliciosa* (Mimica, 2015.)

Na potpornom stupu uz biljnu vrstu *Monstera deliciosa* nalazi se i *Alocasia odora* (slika 19.). Mjesto je na polu osunčanom položaju što i odgovara ovoj biljnoj vrsti. Ne voli direktno sunce jer tad listovi mogu požutjeti. Uvjeti za rast joj odgovaraju, biljka je zdrava, nema prašine na njoj i zbog toga su estetski dojam i procjena stanja ocjenjeni ocjenom odličan. Ima estetsku funkciju omekšavanja arhitekture. Biljna vrsta *Monstera deliciosa* ima potporanj za rast, a i primjerak vrste *Alocasia odora* je adekvatno učvršćena.

Slika 19. - *Alocasia odora* (Mimica, 2015.)

Uz prozor se nalazi primjerak vrste *Epipremnum aureum*, biljke penjajućeg tipa rasta, obavija se oko stupova od pluta, ili potpornjima za biljke. Ovdje se biljka još ne penje, jer je mlada ali je i supstrat jako suh, što nije dobro jer bi trebao biti vlažan. Što je tamnije mjesto na kojem se nalazi biljka, to su manje izražene pjege na listovima.

Preporuka je održavati biljku redovito vlažnom i prihranjivati, te promijeniti posudu jer se jedino njena posuda razlikuje od ostalih. U vrijeme ljetnih mjeseci biljku će trebati premjestiti malo dalje od stakla da se ne bi oštetila od prejakog sunca.

Slika 20. - *Epipremnum aureum* (Mimica, 2015.)

7.3. Caffè bar „BMB“

Tablica 3. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica u Caffè baru „BMB“

Porodica	biljne vrste	Porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Agavaceae</i>	<i>Dracaena marginata</i> Lam.	Afrika	3	5	smanjivanja odbljeska	4
<i>Araceae</i>	<i>Philodendron scandens</i> Schott.	Amerika	1	5	smanjivanja odbljeska	5
<i>Asparagaceae</i>	<i>Yucca elephantipes</i> Regel ex Trel.	Amerika	1	5	smanjivanja odbljeska	5

U caffè baru „BMB“ evidentirane su tri biljne vrste: *Dracaena marginata*, *Philodendron scandens*, *Yucca elephantipes*. Sve tri biljne vrste spadaju u različite porodice *Agavaceae*, *Araceae*, *Asparagaceae*.

Stanje biljaka je jako dobro pa je zbog toga i ocjenjeno u tablici ocjenom odličan. Estetski dojam je također jako dobar i ocjenjen ocjenom odličan, osim kod vrste *Dracaena marginata* ocjenom vrlo dobar.

Na samom ulazu uz vrata s desne i lijeve strane nalazi se po jedna biljka vrste *Dracaena marginata* (slika 21.). Biljke su zdrave, lijepe i očuvane s obzirom da stoje na propuhu. Imaju tehničku funkciju smanjivanja odbljeska. Treća biljna vrsta *Dracaena marginata* lošije izgleda zbog toga jer je biljka dosta manja od prethodne dvije te je stavljena kao ukras uz zid pokraj police koja je veća od same biljke (slika 22.). Preporuka je naći bolju poziciju za tu biljku da dođe do boljeg izražaja. Isto tako biljku je potrebno povremeno očistiti od prašine i orošavati.

Slika 21. - *Dracaena marginata* (Mimica, 2015.)

Slika 22. - *Dracaena marginata* (Mimica, 2015.)

Philodendron scandens također ima tehničku funkciju smanjivanja odbljeska, nalazi se uz staklenu stjenku te ima dovoljno svjetlosti. Biljka je lijepo održavana bez suhog i žutog lišća, supstrat je dovoljno vlažan, te ima potporanj uz kojeg se lijepo privija.

Slika 23. - *Philodendron scandens* (Mimica, 2015.)

Yucca elephantipes nalazi se uz ogledalo i ima tehničku funkciju smanjivanja odbljeska. Biljka je zdrava i održavana, nalazi se u plastičnoj posudi kao i ostale biljne vrste u kafiću. Preporuka je zamjena tih plastičnih posuda prikladnijim keramičkim. Dim cigareta očito ne predstavlja veći problem zbog efikasnog sustava ventilacije.

Slika 24. - *Yucca elephantipes* (Mimica, 2015.)

7.4. Restoran „BABILO“

Tablica 4. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica u restoranu „Babilo“

Porodica	Biljna vrsta	Porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Araceae</i>	<i>Zamioculcas zamifolia</i> Lodd.	Afrika	1	2	_____	2
<i>Liliaceae</i>	<i>Dracena steudneri</i> Schweinf. ex Engl.	Afrika, Amerika	1	5	Omekšavanje arhitekture	5

U restoranu su zastupljene samo dvije biljne vrste *Zamioculcas zamifolia* i *Dracena steudneri*. Biljna vrsta *Zamioculcas zamifolia* koju je jako jednostavno održavati, ne treba joj mnogo svjetla te je jako rijetko treba zalijevati u ovom slučaju ne izgleda baš najljepše. Nedostaje joj mnogo listova i mladih izboja, a supstrat je skroz suh, te nedostaje hranjiva. Ova vrsta ne zahtjeva obilje vlage, ali ipak ju treba povremeno zaliti i prihraniti. Posuda u kojoj se nalazi nije prikladna i potpuno je u nesrazmjeru s veličinom biljke koja se u njoj nalazi.. Zbog toga je u tablici ocjenjen ocjenom dovoljan, a i estetski dojam ove biljke nije najljepši jer trebala bi izgledati mnogo bujnije i veće. Služi samo kao ukras (slika 25.).

Slika 25. - *Zamioculcas zamifolia* (Mimica, 2015.)

Uz zid se nalazi biljka vrste *Dracena steudneri* koja ima estetsku funkciju omekšavanja arhitekture (slika 26.). Nalazi se na sjenovitom i prozračnom mjestu, te biljci uvjeti održavanja odgovaraju. Biljka je visoka cca 2 metra, lijepo se razvija, te je zbog toga ocjenjena ocjenom odličan.

Prostor je dovoljno velik i ima mjesta za još biljnih vrsta. S obzirom da u restoranu nema dovoljno svjetlosti mogu se posaditi biljke koje bi se mogle prilagoditi uvjetima. Primjerice: *Phylodendron scandens* koji jako dobro podnosi sjenu, također *Dracaena fragrans* ili *Aspidistra elatior*.

Slika 26. - *Dracena steudneri* (Mimica, 2015.)

7.5. Restoran „PLAŽA“

Tablica 5. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica u restoranu „Plaža“

Porodica	biljne vrste	porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Agavaceae</i>	<i>Dracaena marginata</i> Lam.	Afrika	9	5	Razdjeljivanje prostora i stvaranje privatnosti	5
<i>Araceae</i>	<i>Monstera deliciosa</i> Liemb.	Mexico	5	4-5	Razdjeljivanje prostora i stvaranje privatnosti	4-5
	<i>Alocasia odora</i> (Roxb.) C.L.Koch.	Tropski dio Indije	3	5	Razdjeljivanje prostora	5
	<i>Aglaonema "Silver Queen"</i> Schoot.	Azija	2	5	Razdjeljivanje prostora	5
<i>Aspleniaceae</i>	<i>Asplenium nidus avis</i> L.	Afrika	2	5	Razdjeljivanje prostora	5
<i>Asparagaceae</i>	<i>Yucca elephantipes</i> Regel ex Trel.	Srednja Amerika	1	5	Smanjivanje odbljeska	5
	<i>Sansevieria trifasciata</i> Prain		7	5	Razdjeljivanje prostora	5

U restoranu „Plaža“ nalazi se sedam biljnih vrsta. Sve su zastupljene u grupama osim vrste *Yucca elephantipes* koja je zastupljena s jednim primjerkom. Tri biljne vrste spadaju u porodicu *Araceae*, dvije vrste u porodicu *Asparagaceae*, dok je porodica *Aspleniaceae* predstavljena jednom biljnom vrstom.

Većina biljnih vrsta je u odličnom stanju i u tablici je ocjenjena najvišom ocjenom. Vrsta *Monstera deliciosa* je ocjenjena ocjenom 4 - 5 jer su četiri biljke u odličnom stanju, a peta u lošem (Slika 27.).

Slika 27. - *Monstera deliciosa* i *Yucca elephantipes* (Mimica, 2015.)

Biljke svojim smještajem obavljaju različite prostorne funkcije. Najviše su zastupljene arhitektonske funkcije razdjeljivanja prostora i stvaranja privatnosti. Prostor je organiziran na način da je razdijeljen u tri dijela pomoću posuda u kojima su posađene biljke (Slika 28.). Privatnost je postignuta postavljanjem posuda sa biljkama između stolova.

Slika 28. - razdjeljivanje prostora i stvaranje privatnosti (Mimica, 2015.)

Prostor za osoblje je također pomoću posuda sa biljkama odvojen od ostalog dijela restorana (slika 29.).

Slika 29. – Razdjeljivanje prostora (Mimica, 2015.)

Cjelokupan estetski dojam biljaka u restoranu je odličan što je vidljivo u tablici 5. u kojoj je većina biljaka ocjenjena ocjenom odličan. Na slici 29. vidi se da se vodilo računa i o dizajnu posuda i proporcionalnom odnosu između veličine biljaka i volumena posude. Većina biljaka sađena je na način da je u jednu posudu posađeno više biljnih vrsta. Također se pazilo da ne dolazi do ponavljanja kombinacija biljnih vrsta u istoj posudi. Prilikom grupiranja vodilo se računa o veličini biljaka, mjestu i boji, teksturi i veličini listova. Osim dobrog izgleda biljaka vodilo se računa i o posudama koje su istog dizajna.

Samo je jedna biljka vrste *Monstera deliciosa* u malo lošijem stanju te je ocjenjena ocjenom vrlo dobar (slika 27.). Biljka se nije osušila niti ima takvih tragova na lišću, već je polegnuta jer je supstrat malo osušen te joj nedostaje hranjiva i vode te očito lošije podnosi uvjete od ostalih biljaka koje su u istoj posudi. Kao prijedlog, uz prihranjivanje potrebno je malo češće orošavanje biljaka.

Problem će se pojaviti za koju godinu kada biljke vrsta *Monstera deliciosa*, *Alocasia odora* porastu, jer imaju dosta veliko lišće te bi mogli u istim posudama smetati korisnicima restorana. Posude su jako blizu stolova i mogle bi zasjeniti ostale manje biljke pokraj njih, pa će ih trebati presaditi u zasebne posude.

Vrsta *Yucca elephantipes* nalazi se zasebno u posudi pokraj staklene stijene te ima tehničku funkciju smanjivanja odbljeska (slika 27.).

U svim posudama se na vrhu supstrata nalazi kamenje, koje daje lijepi vizualni izgled, a isto tako umanjuje isparavanje.

7.6. Konoba „JOSKAN“

Tablica 6. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica u konobi „Joskan“

Porodica	biljne vrste	Porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Xanthorhoeaceae</i>	<i>Haworthia fasciata</i> (Willd.) Haw.	Mexico	1	5	_____	4
<i>Oleaceae</i>	<i>Olea europaea</i> L.	Mediteran	1	5	_____	5
<i>Crassulaceae</i>	<i>Crassula</i> sp. L.	Južna Afrika	1	5	_____	5
<i>Primulaceae</i>	<i>Primula vulgaris</i> Huds.	Europa, Azija, S. Amerika	3	5	_____	5
<i>Liliaceae</i>	<i>Tulipa</i> sp.	Kazahstan, Iran, S. Afrika	8	5	_____	4
<i>Amaryllidaceae</i>	<i>Narcissus</i> sp.	Europa, S. Afrika	10	5	_____	5

U konobi „Joskan“ inventarizacijom je evidentirano šest biljnih vrsta. Svih šest vrsta spada u različite porodice. Vrste *Haworthia fasciata*, *Olea europaea*, *Crassula* sp. zastupljene su s jednim primjerkom, *Primula vulgaris* sa tri primjerka, *Tulipa* sp. s osam i *Narcissus* sp. s deset zastupljenih biljnih primjeraka. Biljke su u odličnom stanju, dobro održavane i zdrave te su u tablici ocjenjene odličnom ocjenom. Njihovo zdravstveno stanje se odražava na cjelokupni estetski dojam pa je i on u tablici ocjenjen ocjenom odličan osim kod vrste *Tulipa* sp. Biljke služe kao ukras.

U prvoj prostoriji koja je poluotvorenog tipa na ulazu nalazi se *Olea europaea*. Biljka je jako mlada, zasađena tek u keramičku posudu, supstrat lijepo vlažan i na njemu malo kamenja radi estetike i da voda manje isparava (slika 30.).

Slika 30. - *Olea europaea* (Mimica, 2015.)

U tom prvom prostoru nalazi se samo jedan drveni stol za osam ljudi i drveni šank. Na stolu je posuda u kojoj se grupno nalaze tri biljke *Primula vulgaris* bijele, ljubičaste i žute boje. S obzirom da je taj prostor natkriven i uvučen pod planinu nema dosta svjetla pa su te tri boje dale malo živosti. Ispred stola u posudi zasebno se nalazi *Crassula* sp. koja se jako lijepo razvija te se obje vrste nalaze u istim keramičkim posudama koje se lijepo uklapaju u interijer (slika 31.).

Slika 31. - *Primula vulgaris* i *Crassula* sp. (Mimica, 2015.)

Na drvenom šanku u kamenoj posudi se nalazi vrsta *Haworthia fasciata* kao samostalna biljka na kojoj nema nikakvih zabrinjavajućih simptoma te je u tablici procjene stanja zbog toga ocjenjena ocjenom odličan. Estetski dojam u tablici je ocjenjen s ocjenom vrlo dobar, jer je biljka sama u posudi koja je dosta veća od same biljke, te je napunjena

dodatno s kamenčićima, a ima mjesta za još jednu istu biljku što je ujedno i preporuka za poboljšanje stanja(slika 32.).

Slika 32. - *Haworthia fasciata* (Mimica, 2015.)

Unutarnji prostor nije baš velik, nema dosta svjetla jer je cijeli prostor podvučen pod planinu koja se nalazi iza konobe i dosta je vlažno, pa na stolovima nalazimo samo rezano i suho cvijeće. Od rezanog cvijeća prisutni su: *Tulipa* sp., *Narcissus* sp.

Rezani cvjetovi tulipana, nalaze se na stolu u vazi, a rezani cvjetovi narcisa u vazi u wc-u konobe. U kutu kamenog zida u prostoriji gdje se jede nalazi se suho cvijeće. Ovim bojama unijelo se malo nemira i živosti u konobu ali nedovoljno i zbog toga je estetski dojam u tablici ocjenjen ocjenom vrlo dobar.

Slika 33. - *Tulipa* sp. (Mimica, 2015.)

Slika 34. - *Narcissus* sp. (Mimica, 2015.)

Preporuka je da na stolovima konobe bude više rezanog cvijeća ili u manjim posudama posađene biljne vrste koje se mogu održati u tim uvjetima, a da ne budu prevelike jer bi u suprotnom smetale gostima za stolom.

Predlažu se sljedeće biljne vrste: *Saintpaulia ionantha* H. Wendl., *Sinningia speciosa* Baill., *Streptocarpus* sp. Lindl. Sve ove vrste cvjetaju u više boja, ne treba im direktno sunce, podnose više vlage i oživjele bi prostoriju svojim cvjetovima.

Također je preporuka objesiti na kameni zid viseću biljku kao npr. *Hedera helix* L. ili *Epipremnum aureum* da umanje monotoniju kamena.

7.7. Konoba „KREMENKO“

Tablica 7. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica u konobi „Kremenko“

Porodica	biljne vrste	Porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Agavaceae</i>	<i>Dracaena marginata</i> L.	Afrika	1	5	Razdjeljivanje prostora	5
<i>Araceae</i>	<i>Philodendron scandens</i> Schott.	Amerika	1	5	_____	5
	<i>Dieffenbachia picta</i> Schott.	Srednja Amerika, Brazil	2	5	_____	5
	<i>Epipremnum aureum</i> (Linden i André) G.S.Bunting	Japan, Kina, Indija	2	5	Skulptura	5
<i>Pteridaceae</i>	<i>Pellaea rotundifolia</i> (G. Forst.) Hook.	Novi Zeland	1	5	_____	5
<i>Araliaceae</i>	<i>Hedera helix</i> L.	Europa			omekšavanje arhitekture	

<i>Asteraceae</i>	<i>Gerbera</i> sp.	Sjeverna Amerika, Afrika	21	5	_____	5
-------------------	--------------------	--------------------------	----	---	-------	---

U konobi „Kremenko“ inventarizacijom je evidentirano sedam biljnih vrsta. Tri biljne vrste spadaju u porodicu *Araceae*, porodice *Pteridaceae*, *Asteraceae*, *Araliaceae* i *Agavaceae* zastupljene su sa po jednim primjerkom. Stanje biljaka je odlično i u tablici je ocjenjeno ocjenom odličan. Njihovo zdravstveno stanje se odražava na cjelokupni estetski dojam pa je i on u tablici ocjenjen ocjenom odličan. Biljke imaju različite prostorne funkcije, dok neke služe samo kao ukras.

S obzirom da u konobi nema puno svjetla jer je zavučena u podnožje brda i cijela je napravljena od kamena i drveta, povećana je i relativna vlaga zraka te je odabir biljaka zadovoljavajući, a biljke su u dobrom stanju i zdrave.

Konoba se sastoji od dva dijela, prvi dio na samom ulazu i drugi dio koji je odijeljen, te „zavučen“. Na samom ulazu u konobu nalazi se primjerak vrste *Philodendron scendens* koji stoji u ručno napravljenj posudi od kamena. Na samom ulazu služi kao lijep ukras (slika 35.).

Slika 35. - *Philodendron scendens* (Mimica, 2015.)

Uz šank se nalazi biljka vrste *Dracaena marginata* koja ima arhitektonsku funkciju razdjeljivanja prostora od dijela za goste i radnike. Također se nalazi u ručno izrađenoj kamenoj posudi kao što je i cijeli interijer (slika 36.).

Slika 36. - *Dracaena marginata* (Mimica, 2015.)

Nasuprot šanka na povišenim drvenim policama koje su također ručno napravljene i predviđene za biljku nalazi se *Dieffenbachia picta* koja ima otrovan sok, te se mora paziti pri rukovanju s njom. Pozitivno je što je na povišenim policama tako da ju korisnici konobe ne mogu doseći. Zastupljena je s dva zasebna primjerka (slika 35.).

Na ulazu u drugu prostoriju iznad vrata u visećoj posudi nalazi se primjerak vrste *Epipremnum aureum*, te na drvenom zidu drugi primjerak u visećoj posudi. Posude su izrađene od drveta i uklapaju se u interijer.

Slika 37. - *Epipremnum aureum* (Mimica, 2015.)

Na svakom stolu u posudi se nalaze rezani cvjetovi vrste *Gerbera* koji su u crvenim i ljubičastim bojama pa s tim unosi malo nemira i boje u prostor (slika 38.).

Uz duž kamenog zida koji je dio brda penje se *Hedera helix* koja služi za omekšavanje arhitekture. Biljka je zdrava te joj uvjeti rasta, vlažnost zraka i kamen odgovaraju (slika 38.).

Uz vrstu *Hedera helix* u kamenoj posudi nalazi se jedan primjerak vrste *Pellaea rotundifolia* kojoj ovi uvjeti rasta nisu strani jer voli špiljske pukotine te služi samo kao ukras (slika 38.).

Slika 38. – Druga prostorija (Mimica, 2015.)

Estetski dojam cijele konobe je odličan, jer se korištene biljke za dekoraciju prostora svojim izgledom, uvjetima rasta, posudama i ostalim uklapaju u cjelokupni ambient.

Uvjeti za rast i održavanje biljaka u konobi nisu idealni, za odlično stanje biljaka zaslužan je pravilan odabir biljnih vrsta. Kao preporuka je umjesto rezanog cvijeća na stolovima koristiti lončanice koje cvatu u različitim bojama, a da nisu prebujnog rasta kako ne bi smetale gostima koji sjede za stolom. Predlažu se: *Saintpaulia ionantha*, *Kalanchoe* spp. Adans., *Streptocarpus* sp. Preporučuju se aranžmani od sezonskog rezanog cvijeća.

7.8. Hotel „DIADEM“

Tablica 8. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica u Hotel „Diadem“

Porodica	biljne vrste	Porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Arecaceae</i>	<i>Howea forsteriana</i> Becc.	Otok Lord Howea	1	5	estetska- oplemenjiva nje prostora	5
<i>Asparagacea</i>	<i>Yucca elephantipes</i> Regel ex Trel.	Srednja Amerika	1	5	Smanjivanje odbljeska i usmjeravanj e kretanja	5
<i>Moraceae</i>	<i>Ficus benjamina</i> L.	Indija	2	5	Smanjivanje odbljeska i usmjeravanj e kretanja	5
<i>Araceae</i>	<i>Zamioculcas zamifollia</i> Lodd.	Afrika	1	5	Smanjivanje odbljeska	5
<i>Rubiaceae</i>	<i>Ficus mikrocarpa</i> "ginseng" L.	Afrika, Azija	1	5	Estetska funkcija- skulptura	5
<i>Araliaceae</i>	<i>Schefflera arboricola</i> (Hayata) Kanehira.	Australia, India	1	5	Smanjivanje odbljeska i usmjeravanj e kretanja	5

Prostor hotela „Diadem“ dekoriran je sa šest različitih biljnih vrsta pogodnih za uređenje interijera. Većina ih je zastupljena samo s jednim primjerkom osim vrste *Ficus benjamina* koja je prisutna s dva primjerka. Odabrane vrste pripadaju različitim botaničkim porodicama ali sve potječu iz tropskog područja. Stanje biljaka je odlično i u tablici je ocjenjeno najvišom ocjenom.

Na ulazu u hotel je recepcija na kojoj nema ukrasnih biljnih vrsta. Može se preporučiti postavljanje na pod ispred recepcije vrsta *Philodendron scendens* kojoj ne treba direktno sunce i u uvjetima hotela bi opstao, a i ima dovoljno mjesta za tu biljku. Isto tako je i preporuka da se na samoj recepciji može nalaziti neka biljna vrsta kao npr. *Spathiphyllum wallisii* ili *Anthurium* sp. Schott. koje nisu problem za održavanje, a sjajne boje pricvjetnih listova nadopunile bi prostoriju koloritom, a gosti bi se ugodnije osjećali.

Hotel ima tri kata te se mogu koristiti stepenice ili lift. Na dnu stepenica se nalazi lijepi primjerak vrste *Howea forsteriana* (slika 39.) koja oplemenjuje ovaj prazan prostor između zida i stepenica. Biljka u kutu pridonosi eleganciji i opuštajućem ugođaju u hotelu. Također biljka ostavlja drugačiji dojam ovisno o kutu gledanja (ispred nje ili poviše sa stepenica). Biljka je zdrava, očuvana, pazilo se i na estetiku posude koja je srebrna te se uklapa u interijer.

Slika 39. - *Howea forsteriana* (Mimica, 2015.)

Na prvom katu se nalazi *Yucca elephantipes* koja ima prostornu funkciju smanjivanja odbljeska i usmjeravanja kretanja (slika 40.). Biljka je zdrava i očuvana i zbog toga u tablici ocjenjena ocjenom odličan. Posuda je također srebrna modernog dizajna te se uklapa u interijer.

Slika 40. - *Yucca elephantipes* (Mimica, 2015.)

Na drugom katu je evidentirana vrsta *Schefflera arboricola* koja ima funkciju smanjivanja odbljeska jer se nalazi uz prozor i usmjerava prometa na sljedeći kat (slika 41.).

Slika 41. - *Schefflera arboricola* (Mimica, 2015.)

Na zadnjem katu se nalazi *Ficus benjamina* koji je visok preko dva metra (slika 42.). Prostor je dosta visok cca 3 metra, prostran i prozračan te se nalazi samo jedna biljna vrsta ali

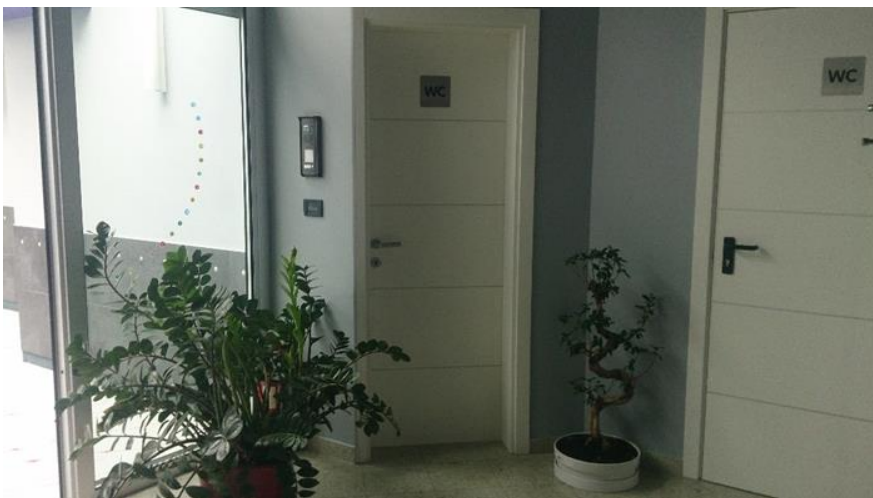

je sasvim dovoljna. *Ficus benjamina* svojom veličinom i jednostavnošću pridonosi eleganciji i ugodnom interijeru.

Slika 42. - *Ficus benjamina* (Mimica, 2015.)

Kraj ulaza u wc nalaze se dvije biljke: vrsta *Zamioculcas zamifollia* ima prostornu funkciju smanjivanja odbljeska i popunjava prazan prostor i vrsta *Ficus microcarpa* „Ginseng“ koji se nalazi između muškog i ženskog wc-a te služi kao ukras (slika 43.).

Slika 43. - *Zamioculcas zamifollia* i *Ficus mikrocarpa* „Ginseng“ (Mimica, 2015.)

Budući da je unutrašnjost hotela dizajnirana u modernom stilu ravnih linija za dekoraciju su korištene biljne vrste koje se svojim izgledom uklapaju u cjelokupni ambient. Vodila se briga o veličini biljaka, njihovom rasporedu te posudama koje su srebrene modernog dizajna i dobre veličine.

Nedostatak je što na ulazu i na recepciji nema nikakve biljke, a ostale biljne vrste su sve u odličnom stanju, lijepe, zdrave, održavane te je zbog toga procjena stanja i estetskog dojma ocjenjena ocjenom odličan.

7.9. Brod „SEAGULL“

Tablica 9. Biljne vrste, procijenjeno stanje i estetski dojam lončanica na brodu „Seagull“

Porodica	biljne vrste	Porijeklo	brojčano stanje (kom)	procjena stanja	prostorne funkcije	estetski dojam
<i>Lamiaceae</i>	<i>Rosmarinus officinalis</i> L.	Mediteran	20	5	Razdjeljivanje prostora i organizacija prostora	5
<i>Orchidaceae</i>	<i>Phalaenopsis amabilis</i> (L.) Blume.	Australia, Azija	16	5	_____	5
<i>Asparagaceae</i>	<i>Yucca elephantipes</i> Regel ex Trel.	Srednja Amerika	1	4	_____	4

Evidentirane su tri različite biljne vrste iz tri različite porodice *Lamiaceae*, *Orchidaceae*, *Asparagaceae*. Biljke su u odličnom stanju te su ocjenjene ocjenom 5, samo vrsta *Yucca elephantipes* ocjenom vrlo dobar. Prostornu funkciju ima samo vrsta *Rosmarinus officinalis* dok druge služe samo kao ukras.

U salonu se nalazi pet dugačkih posuda u kojima se grupno nalazi vrsta *Rosmarinus officinalis* koja ima funkciju razdjeljivanja prostora (slika 44.). Po sredini salona se nalaze dvije dugačke posude s vrstom *Rosmarinus officinalis* tako da dijeli prostor na dva dijela. Treća posuda odjeljuje šank i konobara od gostiju. Ostale dvije se nalaze na ulazu u salon te imaju funkciju organizacije prostora tj. pokazuju gdje je početak i oblikuju kvadrat tog salona.

Biljke su zdrave pogoduje im morski zrak, te osvijetljenost samog salona kojeg cijelog oblikuje staklena površina sa velikom kliznom stjenkom na izlazu.

Slika 44. - *Rosmarinus officinalis* (Mimica, 2015.)

U svakoj kabini se nalazi po jedan primjerak vrste *Phalaenopsis amabilis* koja služi kao ukras (slika 45.). Cijela kabina je u staklu koji je izvana zatamnjeno pa privlači dosta sunčeve energije tako da su usred ljeta temperature visoke, ali gosti koriste klimatizacijske uređaje za hlađenje, koji se nalaze iznad biljke pa ne puše u samu biljku.

Slika 45. - *Phalaenopsis amabilis* (Mimica, 2015.)

Biljna vrsta *Phalaenopsis amabilis* tijekom sezone propadne pa je zamjene novom. Preporuka je da se svako jutro biljke orošavaju biljke ili da se zamjene nekom drugom biljkom koja bi se lakše prilagodila na uvijete kao npr. *Sansevieria trifasciata* (otporna sobna ukrasna biljka, podnosi do 30°C, sjenovito mjesto, porijeklo Afrika), *Kalanchoe blossfeldiana* (cvatući sukulent raznih boja, mjesto sjenovito, porijeklo - Afrika), *Aloe barbadensis* M. (odgovara joj topla i suha klima), *Campanula isophylla* Moretti. (sobni zvončić - cvjetovi različitih boja, dobro podnosi vodu koja sadrži kamenac).

Na komandnom mostu broda nalazi se *Yucca elephantipes* zbog propuha biljka je malo polegnuta nije baš najljepšeg izgleda, ali još uvijek je zdrava i zbog toga je u tablici ocjenjena ocjenom vrlo dobar (slika 46.).

Slika 46. - *Yucca elephantipes* (Mimica, 2015.)

8. RASPRAVA

Unutar 9 odabranih hotelsko-ugostiteljskih objekata različitih kategorija inventarizirano je 29 biljnih vrsta koje pripadaju u 18 botaničkih porodica. Prostor restorana hotela „Plaža“ ukrašen je s najvećim brojem biljnih vrsta, čak sedam, dok je prostor restorana „Babilo“ ukrašen sa samo njih dvije. U ostalim objektima broj biljnih vrsta kreće se od tri do šest.

U uređenju hotelsko-ugostiteljskih objekata u Omišu najviše je zastupljena biljna vrsta *Yucca elephantipes* koja se pojavljuje u pet objekata od njih devet. Ostale zastupljenije biljne vrste su: *Zamioculcas zamifolia*, *Dracaena marginata*., *Philodendron scendens*, *Agava* sp., *Pellaea rotundifolia*, *Asplenium nidus avis*. Inventarizacijom ukrasnog bilja odabranih hotelsko-ugostiteljskih objekata na području grada Zadra najviše zastupljena biljna vrsta je *Ficus benjamina* koja se pojavljuje u gotovo svim objektima (Jednaković, 2005). Inventarizacijom ukrasnog bilja odabranih hotelsko - ugostiteljskih objekata na području Krapinsko - zagorske županije najviše je zastupljena biljna vrsta *Spathiphyllum wallisii* i *Ficus benjamina* (Glumpak, 2007).

Prilikom odabira biljnih vrsta za dekoriranje unutrašnjosti objekta može se zaključiti da dolazi do napuštanja uobičajenih biljka poput: *Ficus benjamina*, *Schefflera arboricola*, *Hedera helix*, *Monstera deliciosa*, kojih je u devet različitih objekata pronađena samo po jedan primjerak. Biljna vrsta *Nephrolepis exaltata* zastupljena je samo s jednim primjerkom, iako ima dosta veliku primjenu u dekoraciji interijera, zbog toga što dobro podnosi uvjete slabije osvjetljenosti kakvi vladaju u zatvorenim prostorima.

Od biljnih porodica većinom su zastupljene one koje i inače imaju najveću primjenu u zatvorenim prostorima. S najvećim brojem biljnih vrsta predstavljena je porodica *Araceae*, sa njih šest. Na drugom mjestu je porodica *Asparagaceae* koja je zastupljena sa tri različite biljne vrste, a na trećem mjestu je porodica *Agavaceae* zastupljena sa samo dvije različite biljne vrste što je dosta veliki propust, zbog toga što većina biljnih vrsta iz te porodice jako dobro podnosi uvjete u zatvorenim prostorima. Porodice *Crassulaceae*, *Asteraceae*, *Oleaceae*,

Amaryllidaceae, *Lamiaceae*, *Liliaceae*, imaju slabiju primjenu u zatvorenim prostorima i zastupljene su samo s jednom vrstom. Inventarizacijom ukrasnog bilja odabranih hotelsko-ugostiteljskih objekata na području grada Zadra s najvećim brojem biljnih vrsta predstavljena je porodica *Agavaceae* (Jednaković, 2005).

Biljke koje su korištene porijeklom su iz tropskog i suptropskog područja, a samo tri vrste su porjeklom iz Europe: *Rosmarinus officinalis*, *Hedera helix*, *Olea europaea*. Biljke koje su korištene većinom su lisnate lončanice, a samo mali broj ih je cvatućih lončanica i rezanog cvijeća. Razlog tome je što lisnate lončanice imaju manje potrebe od cvatućih, nema potrebe za uklanjanjem ocvalih cvjetova i dr., te lisnate mogu biti mnogo veće od cvatućih.

Unutar odabrano hotelsko-ugostiteljskih objekata uvjeti rasta za biljke su različiti. Zbog toga su se u unutrašnjosti objekata koristile različite biljne vrste sa različitim zahtjevima ili se zajedničke biljne vrste nalaze u različitom stanju.

U caffè baru uvjeti za rast biljka su lošiji zbog koncentracije duhanskog dima u zraku. On sadrži različite štetne tvari koje biljkama onemogućuju pravilan rast i razvoj. U prostoru caffè bara „3M“, „Đamija“ i „BMB“ taj problem je riješen efikasnim ventilacijskim sustavom i pomičnim staklenim stjenkama koje se otvaraju čim je malo toplije vrijeme, a zimi je to jako česta pojava u Omišu. Biljke u kafiću jako dobro izgledaju, nisu oštećene osim prašine na listovima i u „3M-u“ biljna vrste *Chlorophytum comosum* bi trebalo rasaditi manje izboje jer ih je previše pa izgleda neuredno. Također samo je jedan mali dio kafića ukrašen biljkama, a postoje uvjeti, mogućnosti i slobodan prostor za još biljnih vrsta npr. *Monstera deliciosa*, *Pellaea rotundifolia* ili od cvatućih na šank *Anthurium andreanum*. U „BMB-u“ biljna vrsta *Dracaena marginata* estetski lošije izgleda od drugih zbog toga jer je biljka dosta manja te je stavljena kao ukras uz zid pokraj police koja je veća od biljke. Preporučljivo bi bilo pronaći bolju poziciju za tu biljku da dođe do izražaja.

Unutar konobe „Joskan“ i „Kremenko“ vodilo se računa o nedostatku svjetla koje je biljkama potrebno za obavljanje fizioloških procesa, stoga su za dekoraciju prostora odabrane biljke koje dobro podnose uvjete slabije osvjetljenosti poput vrsta: *Hedera helix*, *Epipremnum aureum*, *Pellaea rotundifolia*, te rezano cvijeće *Tulipa*, *Narcissus* sp. Preporuka je da se umjesto rezanog cvijeća na stolovima koriste lončanice koje cvatu u različitim bojama, a da nisu prebujne kako ne bi smetale gostima koji sjede za stolom. Preporučuju se: *Saintpaulia ionantha*, *Sinningia speciosa*, *Streptocarpus* sp., *Anthurium andreanum*.

U restoranu „Plaža“ zastupljene su biljke u najvećem broju, a u restoranu „Babilo“ u najmanjem broju samo dvije, i te dvije biljke nisu dobro održavane. Zbog toga je restoran „Babilo“ najlošije ocjenjen jer i biljke koje se nalaze u interijeru nisu prihranjene ni održavane, a prostor je dovoljno velik i bilo bi mjesta za još biljaka. Budući da u restoranu nema dovoljno svjetlosti mogu se posaditi biljke koje bi se mogle prilagoditi uvjetima kao npr: *Phylodendron scandens* koji jako dobro podnosi sjenu, također *Dracaena fragrans*, *Aspidistra elatior*. Restoran „Plaža“ ima sve odlične ocjene. Većina biljaka sađena je na način da je u jednu posudu posađeno više biljnih vrsta. Također se pazilo da ne dolazi do ponavljanja kombinacija biljnih vrsta u istoj posudi.

Prilikom grupiranja biljaka vodilo se računa o veličini biljaka, habitusu i boji, teksturi i veličini listova. Osim dobrog izgleda biljaka vodilo se računa i o posudama koje su istog dizajna. Odabrane su biljne vrste kojima uvjeti u restoranu odgovaraju i biljke su lijepo raspoređene i održavane. Vrste *Monstera deliciosa* i *Alocasia odora* nalaze se u istoj posudi sa manjim vrstama kao npr. *Sansevieria trifasciata*. U ovoj fazi, dok su biljke još male rastom to lijepo izgleda, međutim kada porastu zasjenit će manje biljke pa će ih se morati presaditi.

U restoranu „Plaža“ i hotelu „Diadem“, obzirom da su biljke zastupljene u većem broju, one obavljaju i najviše prostornih funkcija, zatim u caffè baru, a u prostoru konobe najmanje. U većini slučajeva posude s biljkama u prostoru su postavljene smisleno tj. da obavljaju određene prostorne funkcije od kojih su najviše zastupljene arhitektonske funkcije razdjeljivanje prostora te stvaranje privatnost. Od tehničkih funkcija biljke se najčešće koriste za usmjeravanje prometa i smanjivanje odbljeska. U skupini estetskih funkcija prevladavaju funkcije omekšavanja arhitekture i skulptura. Pri odabiru biljaka za obavljanje prostornih funkcija primjećeno je da su za arhitektonske i tehničke funkcije uglavnom korištene veće biljke, dok su za estetske većinom korištene biljke nižeg rasta.

Na brodu „Seagull“ vodilo se računa da se koristi biljna vrsta tipična za mediteran *Rosmarinus officinalis* da se gosti upoznaju s mediteranskim biljem što je za pohvalu, isto tako nije za pohvalu što nema malo više sličnih biljaka, a ima mogućnosti i prostora.

Postoje razlike u estetskom izgledu biljaka između pojedinih objekata. Najveća pažnja se posvećuje biljkama u hotelu „Diadem“ koji ujedno predstavlja i najvišu kategoriju među odabranim objektima. Puno se vodilo računa o odabiru biljaka i dizajnu posuda da se uklope u interijer. Na povoljan estetski dojam utječe i odlično zdravstveno stanje biljaka. U konobi „Kremenko“ biljke se jako lijepo uklapaju u ugođaj i interijer inspiriran crtanim filmom o

obitelji Kremenko. Posude su ručno izrađene i napravljene od kamena i drveta. Od svih inventariziranih objekata estetski je dojam najlošiji u prostoru restorana "Babilo". Čak bi bilo za očekivati da će najlošije biti u caffè baru radi pušenja i manjih prostora za razliku od restorana. Nepovoljnom estetskom izgledu doprinosi loše stanje biljaka i mali broj biljnih vrsta na veliki prostor.

U uređenju hotelsko-ugostiteljskih objekata u Omišu najviše je zastupljena biljna vrsta *Yucca elephantipes*, *Zamioculcas zamifolia*, *Dracaena marginata*. Prilikom odabira biljnih vrsta za dekoriranje unutrašnjosti objekta možemo zaključiti da dolazi do napuštanja uobičajenih biljaka poput: *Ficus benjamina*, *Spathiphyllum wallisii* i drugih. Danas su zastupljene biljke egzotičnog izgleda, te se sve više posvećuje pažnja modi i trendovima poput vrsta iz rodova *Dracaena*, *Agave* i *Yucca*.

S obzirom na zagađenost zraka u kafićima zbog koncentracije duhanskog dima korištene su biljke koje mogu snižavati koncentracije otrovnih spojeva te pročišćavati zrak. Istraživanja su pokazala kako neke biljke vrlo učinkovito snižavaju koncentracije formaldehida i čine ga bezopasnim. Posebno visok stupanj razgradnje ustanovljen je kod vrsta *Chlorophytum comosum*, *Philodendron scandens*, *Dracaena fragrans* i *Epipremnum pinatum*.

9. ZAKLJUČAK

Unutar 9 objekata inventarizirano je 29 biljnih vrsta iz 18 porodica. Većina biljaka su lisnate lončanice dok je mali broj cvatućih lončanica. Najčešće se pojavljuje vrsta *Yucca elephantipes*. Od porodica najzastupljenija je porodica *Araceae*. Porijeklo većine bilja je suptropsko i tropsko područje, osim vrsta *Rosmarinus officinalis*, *Hedera helix*, *Olea europaea* koje su porijeklom iz Europe.

Uvjeti rasta za biljke su u većini objekata povoljni, najlošiji su u restoranu „Babilo“. Biljke su odabrane prema uvjetima koje one podnose, te je ukupni opći dojam vrlo dobar i zadovoljavajući. Većina biljaka, osim dekorativne uloge, svojim smještajem obavlja i različite prostorne funkcije od kojih su najzastupljenije arhitektonske. Estetski izgled biljaka je u većini objekata zadovoljavajući. Najviše im se pažnje posvećuje u objektu najviše kategorije hotelu i konobi „Kremenko“, a najmanje u prostoru restorana „Babilo“ pa caffè bar „3M“.

Što se tiče mjera poboljšanja preporuča se da se veća pozornost obrati na fiziološke potrebe biljke te na veličinu i količinu biljaka i raspoloživog prostora te redovito čišćenje, prihranjivanje i održavanje biljaka.

Ipak biljke koje se koriste su dobro odabrane u većini slučajeva i dobro se uklapaju u ambient prostora te svojom ljepotom, funkcionalnošću, veličinom oplemenjuju prostore odabrane za ovo istraživanje.

10. LITERATURA

1. Appell, S.D. (ed.) (2000) *Landscaping Indoors: Bringing the Garden Inside*. Brooklyn Botanic Garden, Inc., Science press. Brooklyn, New York, SAD
2. Catanzaro, C., Ekanem, E. (2004) Home Gardeners Value Stress Reduction and Interaction with Nature. In: Ed. Relf, D.: *Proceedings XXVI IHC – Horticulture, Human Well-Being and Life Quality Acta Horticulturae 639*, ISHS: 269 – 275
3. Fozai, M. (2004) *Mala velika knjiga o sobnim biljkama*, Leo commerce, Rijeka
4. Géza, P. (2004) *Kućne biljke*, Nova knjiga Rast, Zagreb
5. Glumpak, J. (2007) *Inventarizacija ukrasnog bilja u interijerima hotelsko-ugostiteljskih objekata na području krapinsko-zagorske županije*. Diplomski rad. Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
6. Ingels. J.E. (ed) (2001) *Ornamental Horticulture: Science, Operations i Managment*, 3rd Edition, Delmar, Albany, SAD
7. Jednaković, V. (2005) *Inventarizacija ukrasnog bilja u interijerima odabranih hotelsko-ugostiteljskih objekata na području grada Zadra*. Diplomski rad. Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
8. Larcher, W. (2003) *Physiological Plant Ecology*. Springer, Berlin
9. Longman, D. (1989) *Njega sobnog bilja*, Mladinska knjiga, Ljubljana
10. Karlović, K., Pagliarini, N., Vrdoljak, A. (2005) *Sobno i balkonsko cvijeće*, Gospodarski list, Zagreb

11. Manaker, G.H. (1996) Interior Plantscapes: Installation, Maintenance and Management. Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey, SAD
12. Navračić, N. (2004) Kućne biljke, Nova knjiga Rast, Zagreb
13. Poje, M. (2015) Uvod u hortikulturnu terapiju – predavanja
14. Torpy, F. R., Irga, P.J., Burchett, M.D. (2014) Profiling indoor plants for the amelioration of high CO₂ concentrations; Urban Forestry i Urban Greening, Volume 13, Issue 2:227-223
15. Herbert-Bion, C., Gueguen, M. (2007) Kućni vrtovi, Veble commerce, Zagreb
16. Wolff, J. (2008) Enciklopedija sobnog bilja, Marjan tisak, Split
17. Židovec, V., Karlović, K., Hulina, N., Jednaković, V. (2010) Inventarizacija ukrasnog bilja u interijerima odabranih hotelsko-ugostiteljskih objekata na području grada Zadra. Agronomski glasnik 1:59-72
18. Židovec, V. (2014) Uređenje interijera biljem – predavanje
19. <http://domivrt.vecernji.hr/okucnica/povijest-uporabe-ukrasnog-bilja-u-uredenju-910064>
20. <https://gypsyscarlett.wordpress.com> – primjer oranžerije
21. <http://www.conservatec.com/> -primjer oranžerije
22. <http://www.sumari.hr/sumlist/pdf/200504150.pdf> -Gregurević, 2005. Šumarski list br. 7–8, CXXIX (2005), 415-423
23. http://www.greatbuildings.com/buildings/Ford_Foundation_Building.html - Fordova zgrada
24. <http://www.greatbuildings.com>
25. http://preuniversity.grkraj.org/html/7_PHOTOSYNTHESIS.html
26. <http://holidays-croatia.eu/place/caffe-bar-3m-omis/>
27. <http://www.facebalkan.com/caffe-bar-toretta.html>
28. <http://www.booking.com/hotel/hr/plaza.hr.html>
29. <http://www.bbc.co.uk/education/guides/z23ggk7/revision/2>

11. ŽIVOTOPIS AUTORA

Eni Mimica, rođena je 14. ožujka 1990. godine u Splitu. Osnovnu školu završila je u Omišu. U Splitu završava srednju Prirodoslovno tehničku školu, te upisuje međusveučilišni preddiplomski studij „Mediterranske poljoprivrede“ u Splitu. 2013. godine završava Prediplomski studij sa završnim radom na temu *Mogućnosti uzgoja bobičastoga voća u srednjoj Dalmaciji* pod vodstvom mentora: prof. dr. Tomislav Jemrić. Nakon toga stječe akademski naziv sveučilišna prvostupnica (baccalaurea) inženjerka mediteranske poljoprivrede. Nakon Preddiplomskog studija upisuje Diplomski studij Hortikulture u Zagrebu i bira usmjerenje Ukrasno bilje. Tjekom studija obavila je stručnu praksu na Agronomskom fakultetu u Zagrebu. Diplomski studij završava ovim radom, u travnju 2016. godine. pod vodstvom mentorice izv.prof. dr. sc. Vesne Židovec.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici izv.prof. dr. sc. Vesni Židovec na iskazanom povjerenju, te članovima Povjerenstva na suradnji i korisnim sugestijama tijekom izrade ovog rada.

Zahvaljujem se svom dečku na podršci i pomoći koju mi je ukazao kad je bilo potrebno.

Posebnu zahvalnost želim iskazati svojim roditeljima i sestrama. Hvala vam na strpljenju, moralnoj podršci, ljubavi i vjeri tijekom ovih šest godina mog akademskog obrazovanja.